

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Kiadja: BRAUN SÁND
A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Az elsteri szöktetés.

Budapest, szeptember 1.

(E. A.) Ahány újságolvasó asszonya van a világnak, az mind szív-szoronganva veszi ma kezébe a lapokat és mind megkönnyebbülten sóhajt fel, mikor újra leteszi asztalára. Mindannyi azért a két szerelmes emberért aggódik, aki csodás kitartással és energiával küzdve le az eléje torló akadályokat, végre megtalálta az egyesülési és szabadság útját. Két dinasztia rendőrsége hiába hajszolja annak a gépkocsinak a nyomát, mely Mattachichot, a lefokozott főhadnagyot és az ő szerelmes hercegasszonyát röpti a boldogság birodalma felé, de az asszonyok és leányok ezrei velük szállanak, velük könnyeznek és velük együtt kacagnak az örömtől. Az asszonyok és leányok mind. A könnyűvértük éppen úgy, mint a komolyak és szigorúak. Az erkölcs mogorva prédikálói éppen úgy, mint a szabadosak és a változatosság kedvelői. Az írott morál kudarcot vall az egész vonalon, az pedig, melynek paragrafusai nem olvashatók sehol sem, de melyért a leghatalmasabb törvényhozó: a természet küzd szakadatlanul és engesztelhetetlenül, ezuttal még azokat is tapsolásra bírja, kik más-különbben a börtön-törvény uralmát hirdetik az egyedül jogosnak és üdvözítőnek.

A böcsületes és ugynevezett nem böcsületes asszonyok e szokatlan együttérzésének oka pedig az, hogy a megszokott szerelmes-pár viszonyában nemcsak az erkölcsbíró szerint annyira kárhóztos szenvedély és érzékiség viharzik, hanem kiviláglik belőle az az örök etikai törvény, melyet minden igaz ember ott érez a lelke mélyében és mely azt hirdeti, hogy a férfi és nő frigyét egyedül a lelki és fizikai vonzódásnak fenséges egysége: a szerelem szentesíti. A szerelem és nem az érzéki fellángolás. A szerelem és nem eltorzított mása: a szenvedély. A szerelem, mely nemcsak tobzódni, de lemondani is tud, melyet a szenvedések csak megédzenek, melyet a várás csak elmélyít és amely fölött a viszonyoknak és körülményeknek nincsen hatalmuk.

És az asszonyok finoman tudnak distingváltni. Az asszonyok megérzik, hogy melyik az ilyen érzés és melyik ölti csak fel álarcát. Azért tapsolnak most mind Mattachichnak, a lefokozott, rabviselt főhadnagynak, és Lujzának, az örültekházába zárt szerelmes hercegasszonynak. Ez az oka, hogy most nem hozakodnak elő a házasság szentségével, a hűség fogadalmával, az asszony kötelességeivel és az írott törvény tekintélyével. Érezik, hogy az a törvény, melynek a szökevény szerelmes-pár

engedelmeskedett: az erősebbik törvény, a szentebb törvény. Az, amelyet a társadalom hozott, olyan hozzá képest, mint amilyen a szinpad, az ő festett díszleteivel és szavaló hőseivel, az étellel szemben. Ki tapsolna, ha frázisnak, ha megszólal a valóság? Ki hajolna meg a papírvilág cifra rongyokba bujt fejedelme előtt, ha megjelenik az igazi király, a maga teljes méltóságában és gazdagságában?

A Mattachich Géza és a Kóburg Lujza iránt megnyilatkozó általános rokonszenv nem azt bizonyítja, hogy az erkölcsi felfogás lett lazábbá, hogy az emberek lettek rosszabbakká, hanem azt, hogy a rengeteg konvenció és hazugság sem tudta a lelkek mélyéből az igazi morális érzéket teljesen kiirtani. Azt az érzéket, mely nem a formák, hanem a lényeg fontosságát hirdeti. Azt az érzéket, mely nem a házasság, hanem a konvencionális frigyek elleni harcra ösztönzi a gondolkozókat. Azokat, kik a házasságot igazi szentségnek ohajtanák, nem pedig érdekszövetkezésnek, frigynek és nem együttélésnek, egymásba olvadásnak és nem egymás mellett való tengődésnek. A házasságba, ha csak formális kötelék, mindjárt keletkezésénél belecsempésződik a hazugság, mert a kölcsönös szeretetet, a szerelmet vallja alapjául. És a hazugság hazugságot szül,

T Á R C A.

Kosár.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Irta: Józsa Antal.

Erős Bálint oktató ur sebtiben magára ráncigálta a papos, hosszú fekete atilláját, a törött tükörben megnézte, hogy haptákban áll-e a bajusza, és azzal nekivágott a széles utcának.

— Ennek meg kell lenni. Tovább nem halasztom. Ma vagy soha! — mondogatja magában.

Az édesanyja kint van a Naplótól, hát ő is arra veszi az útját. Messziről integet neki annak a három diófának a lombja, amiket tíz esztendővel ezelőtt ő maga ültetett ebbe a sziklás sivatagba. Hogy kinevették akkor érte! Való is ez ide! Pedig való volt, noha ő se igen hitte, hogy lesz belőlük prédikációs halott. De hát az északi szél sohase írt ezt az oldalt, abban reménykedett. Csak úgy próbára ledugta ezt a hármat. És íhol-e, most a városi kofa huszonöt pengőt vág ki az idei termésért, pedig csak egy zöldbibben szedik. Cukorba főzik azt így ilyenkor az uriaszonyok. Bolond volt, hogy akkor többet nem ültetett. Nőde lesz itt még valamikor egy egész erdőre való!

A széllegyintés az arcába hajtogatja a diófalombok fűszeres illatát. Vagy csak azt úgy magától érzi Erős Bálint, ahogy megteelik a lelke színes álommal, édes költészettel. Még nótát is farag azonhevenyben s el is fűtyördezi:

Kis kerek erdőben magányos diófa,
Ezüst a levele, arany a diója.
Teneked ültettem, neked természettem.
Megáldott az isten, amikor ezt tettem.

Nem jót ez az élet, ha rideg, magányos,
Ugy élt az élet: a legény ha lányos!
Az aranydiófát csak azért ültettem,
Hogy alatta üljünk: te meg én, mi ketten.

Ahogy nekipurulva, baktatvást dudorászik, észre se veszi, hogy vele szembe ódalag Zsák Mátyás, a szerszavas ember, régi haragosa, iskolászként tag. Csak mikor durván ráköszönt:

— Tán valami zsiros halott van, oktató uram?

— Még nem halt meg kigyelmed, ugy látom!

— Nocsak, hogy ilyen parádéba öltözött? Azt hittem: temetésre készül...

— Föltámadásra, Zsák Mátyás uram!

— Ahhoz is csak előbb mög köll halni! — vigyorog Zsák Mátyás.

— Meg is hal a legénységem, merthogy im: megszületett a diplomám. Most már okleveles tanító vagyok.

— No, elég sokáig vajudott.

— De végre itt van a zsebem! Már most Zsák Mátyás uram, leszámolhatunk. Akkor hagyom itt magukat, amikor akarom.

— Hát nem elégedett meg azzal, hogy a harangozás alul fölmentettük, oktató uram, he? Mi kék még?

— Az a kis állami segítség. Az most már megjön magától...

— Csakhogy az iskolát nem adjuk ám el az államnak. Mehet az ur, föl is ut, le is ut!

— No, majd meglássuk!

— Hát igön, majd meglássuk! — kiáltja a gögös parasztember fenyegetőleg az összecsikortott fogai közül. — Különb is tudjuk ám, hogy mibe sántikál!

— Mibe no, Zsák uram?

— Hát, hogy házasodni készül!

— És ha ugy volna? Időm felül tán már erre a pályára is ráléphetek egyszer. Vagy még tán ehhez is maguktól kérjek engedelmet!

— Nem arrul van szó, hanem arrul, hogy oktató ur nem szereti a népet!

— Akit a szívem vérével táplálok!!

— Igenis, nem szereti! És most már, ha tudni akarja, kimondom, hogy egysesgyedül ezért vagyok ám én magának haragosa, semmiért másért. Hát igön, most is ez a házasság! Ebből is kitészik. Hát nincs itt a faluban magához való lány, módos gazdaember lánya, nem is egy?

— Ahá, tudom már, honnét fuj a szél, — gondolja magában Erős Bálint — hiszen Zsák uramnak is kettő az eladója!

— De hát maga lenézi a népet, no!... Nem szereti. Pedig ha jól vesszük, maga se valami nagy vérből való, kár ugy fönnhordani a fejét.

— Inkább nagyon is lehorgasztom, Zsák uram.

— Nem mondhatnám. Mindig az urakkal tart, mindig az uraságnak fogja pártját a szegénység ellenében. Pedig egy a kucó a kemencé-

a bűn pedig szaporább a fertőző-bacillusoknál. A Mattachichék iránt megnyilvánuló nagy rokonszenv tehát nem más, mint az ilyen hazugság iránt való ellenszenv. Azért nem elszomorító, hanem örvendetes jelenség. És annak jele, hogy az eddigi erkölcsi értékek devalválódása nemcsak gyorsabb tempóban halad előre, hanem az emberek bátrabbak és őszintébbek is lettek. Az erkölcs látszata már nem elég nagy hatalom ahhoz, hogy elnémtsa őket, ha mögötte a hazugság és a romlottság rejtőzik. A tömeg nem hagyja többé a szemébe port hinteni. Tiszta akar látni és azért csak mosolyog Kóburg Fülöp és Lipót belga király szemforgatásán, kik az erkölcs és a házasság szentségének nevében indították meg az embertelen harcot a szerelmesek ellen. Éppen ők ketten, kik egész életüket a felületes szeretkezés gyönyöreinek hajszolásával töltötték. És éppen a szegény főhadnagy és a szelíd, szerelmes hercegasszony ellen.

Férfiak és asszonyok örülnek a merész szökésnek, mert érzik, hogy nem a bűnnek, hanem a szerelemnek győzelmét jelenti. Mert tudják, hogy Kóburgék küzdelme a hazugság, az erőszak, a középkori brutalitás harca volt, és mert tudják, hogy a szökőben lévő szép emberpár frigyét a lehatalmasabb, a legtisztább érzés: a szerelem szentesíti. Ők annak a törvénynek engedelmeskedtek, melynek bűtűi nem a könyvekben sötétlenek, hanem az emberi szívben lángolnak. És az ezrek újjongásában az az óhajítás hallatszik, hogy vajha, az emberiség érdekében, minden férfi és nő frigyében ez a törvény érvényesülne, hogy a házasság valóban az legyen, aminek lennie kellene: szentség, melyből údv, ál-

dás és boldogság fakad mindenek számára.

BELFÖLD

Az első minisztertanács. Félhivatalos jelentés szerint a jövő hét végén már a kabinet összes tagjai ismét Budapesten lesznek a valószínűleg akkor tartják meg szünidő után az első minisztertanácsot.

Duna-Tisza-csatorna. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, — mint a Politikai Értesítő jelenti — régi álláspontjától eltérőleg, elrendelte, hogy a Duna-Tisza-csatorna tervezetét, melyet tisztán hajózásra készítettek el, úgy dolgozzák át, hogy a hajózási csatorna egyszersmind az Alföld öntöző-csatornája is legyen. A miniszter erre az elhatározására az a körülmény indította, hogy az ideiglenes szárazság éppen az Alföldet sújtotta leginkább, ahol öntöző-csatornák egyáltalában nincsenek. A költségek az új tervek szerint az eredeti előirányzatnál harminc millió koronával többre fognak emelkedni.

A takarmányhiány. A takarmányhiány folytán beállott súlyos helyzet dolgában a félhivatalos Magyar Nemzetben azt olvassuk, hogy a kormány már régebben igen behatóan foglalkozik olyan intézkedések előkészítésével, amelyekről remélhető, hogy elhárítják a takarmányhiányt, valamint a tengeri és burgonya rossz termése folytán fenyegető súlyosabb bajokat. Ezek az intézkedések — így folytatja az idézett lap — egyelőre nem publikálhatók, mert publikálásuk az ügynek ártana, de ki fognak terjedni minden térré, ahol a segítség célszzerű és sikeres volta azokat megkívánja. A legközelebbi minisztertanács, amely szeptember első felében ül össze, alaposan foglalkozik majd és érdemlegesen határoz az intézkedések tárgyában s részletesen meg fogja állapítani a segítség összes módjait és eszközeit, hogy a beállható inségnek a lehetőség határában belül idejekorán elejét vegye.

Az olasz kereskedelmi szerződés. Vallombrosából érkezett jelentés szerint *Miraglia*

szenátornak Nápolyban a délolaszországi gazdaság és kereskedők bizalmiférfiaival folytatott tanácskozásai kedvező eredménnyel végezték, úgy hogy a délolaszországi termékek tekintetében teljes megegyezésre jutottak. A halászat kérdésében is megegyeztek már. Még a borkérdés volna megoldandó és a legjobb kiállítás van arra, hogy ebben a kérdésben is célhoz érnek. Egy bizonyos mennyiségű házastásra való fehér bort minden évben szeptembertől október közepéig be lehet majd hozni kedvezményes vám (16—18 korona) mellett. Ez a mennyiség azonban nem haladhatja meg a 200.000 hektolitert. A tárgyalások legkésőbb két héten belül bejeződnek.

A fiumei akadémia főirata. Fiuméből jelentik, hogy az ottani tengerészeti akadémia parancsnoka távirati utasítást kapott Bécsből, hogy az akadémia épületén magyar főiratot is alkalmazzon.

KÜLFÖLD

Liaojang — a japánoké.

Budapest, szeptember 1.

Egy sanghaji távirat azt adja hírül a világnak, hogy a japánok ma kemény küzdelem után megszállták Liaojangot. Az utolsó napok esatairól egymásnak annyira ellentmondó táviratok érkeztek, hogy teljes biztossággal ma még lehetetlen megállapítani, vajjon Liaojang megszállása felére az azokkal az óriási veszteségekkel, amelyeket a japánok az utolsó napok véres csatáiban szenvedtek. Egyelőre különben még megerősítésre szorul a sanghaji távirat, amennyiben *Saharov* tábornok mai jelentése mindig csak az orosz fegyverek teljes sikeréről beszél — és így egyesek a mai esata vehetett olyan döntő fordulatot, hogy *Knropatkin* kénytelen volt megerősített állását feladni. A khinai kikötőből érkezett táviratot ellenben megerősíteni látszik az a telegramm, amely szerint az orosz hadsereg balszárnya és centruma ma délután megkezdte a visszavonulást és a japánok

vel! Aki tanító, annak mindég a faluval köllene tartani.

— Azzal tartok, Zsák uram, meg az is én velem.

— Mert telebeszéli a fejüket az ur! Mikor azt a sztrájkot akartuk csinálni a nagy dolog-időben, szénakaszáláskor, mint ahogy ezt már másegybűt is szokta a szegénység, hát nem maga állta elejébe?

— Csak kára lett volna belőle a falunak.

— De az uraságnak is!

— Mért ártunk mi a jó uraságnak, akitől a fele kenyérét kapja a falu népe?

— Mért, mért? Hát — csak! Nem köll azt sajnálni... Szó, ami szó, jobb volna nekünk egy akaraton lennünk, akkor a nép sora is jobban pendülne. Teszem fel íhol-e, példának okáért, amit az elébb is említett, hát mért nem akar oktató uram hozzánk forradni, mint ahogyan a nemes ojtoványgaly egybeforrad a vad anyafával. Azért hogy mi buti parasztok vagyunk, nem köllenek ám bennünket szegénylenie. Ha már Isten ő szent felsége úgy adta lenni, hogy im az Urnak akaratjából hitvesetársat vihet az eklészia portájára, mért hogy nem innét válogat magának, mért meggyen el innét pokolingyomba?

— Nincsen az oly messze!

— Szó tudjuk, tudjuk. Nem esik a kanál zörgés nélkül. Híro jár már. Esmérem azt a borzashaju kisasszonyt a városban. Mink szoktunk neki tejet hordogálni. Nem akarom elszólni, de nem jó élete lesz avval magának. Hisz ide asszony köll, faluhelyre! Az még tán főzni se tud. Hozzá még úgy sajdítom, hogy a látása is hibás, másképp miért hordana pápaszemet? No, csak

kár magának innét egy tapodtat is lépni. Ugy is sok itt a lány. Egygyel mindjárt kevesebb volna.

Erős Bálint unta már a bőbeszédű ember fontoskodó unszolását, hát indulni készült, miközben odapendített felé egy nyilat az élesebb fajtából:

— Minden zsák megtalálja a maga foltját, Zsák uram!

Zsák Mátyás elszápadt a haragtól, mert úgy érezte, hogy az ő lányaira van értve a mondas. Erős Bálint is mehökkent egy kissé az elhajított szó hatásától, mert jól tudja már tapasztalásból, hogy kigyó nem felejtí farka vágását, hát bőkitőleg szelidebb nótába kezd:

— Csak azt akartam mondani, hogy galambnak galamb a párja, ölyűnek meg ölyű, presbiter uram.

— Az az, kutyának meg eb. Nohát csak legyen boldog azzal a vén kányával! Biz az már nem mni csirke!...

Erős Bálintnak fejébe szalad a vér. Ami kis esze marad a hirtelen felháborodásban, azzal arra gondol, hogy milyen hasznos dolgot is mivelt a pedagógiumban Vasék Miklós tornatanár ur, mikor neki is betanított az angol bokszolás gyors mozdulataiból néhány hatásos nekirohantást, s azzal úgy vágja kupán hirtelenében Zsák Mátyás presbiter és iskolaszéki tag urat, hogy az menten befordul az utszéli árok galagonyás tuskái közé. Már most tápáskodják ki onnét ő kelme, ahogyan tud.

— Bitang parasztja, még te a menyasszonyomat mered csásárolni! — lihegi Erős Bálint és otthagyja a vergődő parasztot, aki mikor kieviekkel valahogy a sövény közül, utána kiált a tanítónak:

— No majd tőszünk még erről, oktató uram!

Erős Bálint pedig büszkén halad fel a lejtőn a Naplótó felé. Nagyon elégedett, boldog és vidám a lelke abban a tudatban, hogy ő most megvédelmezte a menyasszonyát. Az ilyes durva sórtét megtorolná ő különben másra is, másképp is, ha éppen arra kerülne a sor! Kész lovagnak érezte magát ebben a gondolatban. De aztán rájött lassankint, hogy hiszen tulajdonképpen Felbő Éva, ez a hódvárosi tanítókisasszony neki még senkije és semmije, csak távoli kollégája. Még meg se kérte a kezét és ehol-e, már a gondolatába is beleokoskodnak az irigyei. Az ember voltaképpen csakugyan a mások rabja, akik nem elegendik magaszabadjára. Minden dolgába, tervébe, minden szándékába beleavatkoznak, minden igaz ok nélkül ezer akadályt gördítenek az útjába. Mindegy, ő tör előre! Megküzd az öreg ördöggel is azért a borzashaju kis lányért, akinél műveltebb, tanultabb, okosabb teremtetést ő még világeletemben sohase látott. És milyen bájos azzal az aranykeretű civikkel az orrán. Neki határozottan imponál vele. És micsoda vig kedély, hogy tud az nevetni! Hogy meg-aranyozná ez a kis kacagó gerlicomadár örökös napsugárral az ő rideg falusi otthonát... Hopp, de hát tulajdonképpen hol is raknának fészket? Mert számítani is kell hiába már ebben a korban, ilyen elhatározó nagy lépés előtt. Az állását egyik se hagyhatja oda, mert a turbékolásból nem lehet megélni. Kettejük fizetékjébe azonban éppen elégéges volna egy kis család eltartására... Kis család! — mosolyog Erős Bálint és tovább szövi színes szálabbal az ábrándozás szőnyegét s annak a puha virágain lépeget fel a hegyoldalra, ahol az édesanyja a kofaasszonnyal meg két iskolás-

üldözik őket. Kiegészíti ezt egy mukdeni távirat, hogy északkelet felől egy 10.000 főnyi japán sereg nyomul előre. Kuropatkin tehát a körülkerítés veszedelemre fenyegette és most már csak az a kérdés, vajjon sikerült-e neki visszatérnie eredeti tervéhez és Mukden felé visszavonni seregének zömét. Hogy Liaojang kiűritése nem gyarapítja az orosz fővezér dicsőségét, bizonyítja az a tény, hogy a meghátrálást kemény küzdelem előzte meg, ámbar nincs kizárva, hogy Kuropatkin csak azért fogadta el a csatát, hogy seregének visszavonulását fedezze. Jellemző mindenestre az oroszok igazságszeretete, hogy még a délelőtti folyamán olyan hírt küldöttek az orosz főhadiszállásról, hogy az orosz sereg a vasut mentén dél felé előrenyomult. Ez azt jelentené, hogy az oroszok nemcsak védelmi állásokat tudták megtartani, de támadásba mennek át és már is olyan ellenséges hadállást foglaltak el, amelynek kiűritéséről a külföldben eléggé bőbeszédű orosz generálisok eddig nem dicsekedtek a cárnak. Annak a bizonyos orosz előrenyomulásnak a híréf tehát, ha önmagától meg nem dőne, hazugságnak deklarálja Liaojang kiűritése. Meglehet, hogy mint mindig, most is sikerült Kuropatkinnak a visszavonulás, és a még népszerű hadvezér megint mesterművét szolgáltatta a stratégiának, de az bizonyos, hogy az utolsó három nap kemény csatái nem köcszörültek ki az orosz fegyverek csorbáját. De még jobban felkeltik a világ csodálatát a japán vezérek ügyessége, katonáinak elszántsága és hősiessége iránt. Kuropatkin vert hadával megy Mukden felé és azalatt az egyesített japán sereg jelenléte támogatást nyújthat a Port-Arthurt ostromló seregnek. Liaojang elesett, most már nem tarthatja magát soká Port-Arthur sem.

A liaojangi csata.

Tokio, szeptember 1.

(Reuter.) Liaojang mellett még folyik az ütközet, de eddig eredmény nélkül ma-

radt. Hivatalos japán táviratok, melyeket tegnap késő este küldtek, jelentik, hogy a két fél közül egyik sem ért el kézzelfogható eredményt.

Liaojang, szeptember 1.

(Reuter.) A japánok tegnap este 7 óra körül intézkedtek az utolsó támadást a Föng-angtöngből idevezető uton. Szabálytalan fegyvertüzelés egész éjjel tartott. Ma hajnalban újból megkezdődött az ütközet.

Liaojang, szeptember 1.

(Este.) Az oroszok a vasut mentén délfelé előrenyomultak.

London, szeptember 1.

A tegnapi harcra alig érkeztek hírek. A japánok legutóbbi keddi támadásukat este hét óra körül kezdték és tegnap reggel megújították. A harc tegnap egész nap folyt, de az ágyúzás gyengébb volt, mint kedden. Legfontosabb az a hír, hogy a japánok sikerrel támadták meg az oroszok balszárnyát. Az a hír, hogy az oroszok a japánoktól 46 ágyút elvettek, még nem nyert megerősítést, de valószínűtlenné látszik, mert az orosz tábornok hírt adott volna jelentésében.

Tokióban most is hallgatásba burkolóznak, de azok a londoni cégek, amelyek japán értékek birtokában vannak, nem titkolják el azt az aggodalmukat, hogy a hadiszerencse most elpártolhat a japánoktól. Egy félhivatalos kommuniké azt állítja, hogy minden aggodalom alaptalan és hogy a japánok Liaojang felé való nyomulásukban semmi esetre sem fognak abba a csapdába esni, amelyet Kuropatkin nekik állított, és hogy bármilyen legyen is Kuropatkin haditerve, annak semmi kilátása sincs sikerre. Ez a kommuniké azt mondja továbbá, hogy az aktív katonai műveleteket Mandsuországnak novemberig folytathatják és a szigorú tél csak akkor fogja a csapatokat megállítani. De addig bizonyosan eldől Port-Arthurnak és a Liaojang mellett koncentrált orosz hadseregnek sorsa és Togo flottájának alkalma lesz, hogy Vladivosztok ellen forduljon. Így szól a kommuniké, amelyet az összes reggeli lapok közölnek, amely azonban nem tudja az általános elkedvetlenedést eloszlatni.

London, szeptember 1.

Általánosan azt hiszik, hogy a szedáni

katasztrófa, amelynek éppen ma van az évfordulója, nem fog Liaojangnál ismétlődni. Jóllehet a japánok már megjelentek Kuropatkin balszárnyánál és a Taice folyó északi vagy déli partján, ahol az oroszoknak csupán egy állandó hid áll rendelkezésükre, el akarják vágni visszavonulási útjukat és ha az oroszok nyugat felé akarnának menekülni, meg kellene kockáztatniok, hogy a Liaó folyón keresztül menjenek, amelyen pedig egy megvert hadsereget alig tudnának átvinni. Az a körülmény aggaszt leginkább, hogy Kuropatkin, aki eddig sohasem habozott visszavonulni, mihelyt az ellenség hátaban fenyegette, most nyugodtan várja Kuropatkin támadását. Az a tegnapi jelentés is, hogy az oroszoknak sikerült a japánoknak Liaojangtól délre a vasut mentén felállított kordonját áttörni, arról tanusodik, hogy a japánok már most egyáltalában nem lépnek fel tulerőben az oroszok ellen. Ehhez járul még az az orosz részről hivatalosan még meg nem erősített hír, hogy az oroszok negyvenhat ágyút vettek el a japánoktól, és végül elkedvetlenít az a minden oldalról megerősített tény is, hogy a japánok nem tudták Port-Arthurt oly gyorsan bevenni, mint hitték, és hogy egyelőre felhagytak azzal a tervükkel, hogy a várat ostrommal vegyék be, sőt az ostromló hadseregnek egy részét északra indítják, hogy a Liaojang ellen operáló hadsereget a lehető legnagyobb effektív erőre emeljék.

Berlin, szeptember 1.

Liaojangból táviratozzák a Berliner Lokalanzeigerek: A japán sereg kolosszális erőfeszítéssel iparkodik észak felé áttörni az ellenséges harcvonalat, de eddig hasztalanul. Általános az a vélemény, hogy az oroszok ebben a csatában nem fognak hátrálni. Egész Liaojangig hallatszik az ágyukiszonyu dörgése. Ezernél több ágyu halált oszt mind a két oldalon.

Tokio, szeptember 1.

A Liaojangtól délre lévő három hadállást védelmező orosz hadsorok balszárnya és centruma ma délután megkezdte a visszavonulást. A japánok üldözik ezeket.

gyerekek nagy garabolyokba szedi a diófa zöld termését.

— Te ne nyúlj hozzá, Bálint, mert úgy befogja az újjaidat, mint a tintát — inté az anyja.

— Nem is, édesanyámasszony, csak abba a kis tarka kosárba akarok néhány szemet rakni. Hol is az a kosár?

— Benna van a bútkában. Kinek lesz az, fiam?

— Beszaladok vele a városba . . . egy ismerősemnek.

Erős Bálint nagy, szép, tiszta diófaleveleket hint a kis, virágos oldalú kosárba, arra zöld diót rak, néhány marék későn érő cseresznyét, egy-két nyári piros almát és befűdi az érzéket megint csak diófalevellel. Nincs ennél illatosabb parfüm a kerek világon!

A hegyen át gyalogszerrel jó két órajárás ide Hódváros. Aki szekerén jár, persze hamarabb beér. A tetőről mintha a Zsák Mátyás két sárgáját látná már jó bent a város alatt. Még az a haragos ember följelel az előbbi atak miatt! . . . Eh, ki törődik most ezzel. Ezt hányja-veti a fejében Erős Bálint, hogy ő ezt az utat naponta megtehetné, ha az a szép terv sikerülne. Azaz, hogy kissé hóbortos terv biz az, de hát ha másképp nem lehet. Lesz, ahogy lesz, majd csak lesz valahogy.

Odabent a város szélén, a törökvár dí kaputól kissé beljebb van az a ház, ahol Felhő Éva tanító-kisasszony lakik. Felhő Éva kint áll a kiskapuban.

— Jónapot, Erős ur, magára várok.

— Sejtette?

— Tudtam. Mondták. Majd odabenn elmesélem. Egy fél órával előbb járt itt a tejes-emberünk . . .

— A Zsák Mátyás! Na, akkor tán jobb is, ha be se megyek.

— Fel tőle, ugy-e gonosz ember? — kacag a kis borzas cukorbabba, hogy szinte leesik a csipetű a szeméről. — No, csak jöjjön, majd kiházasítom én magát mindjárt! . . . Így ni. Üljön le oda szembe, aztán mondja meg, mit vétettem el magának, hogy feleségül akar venni!

— Először vegye el ezt a kosarat.

— Kosár? Nem rossz! Kérőnek jön és kosarat ad.

— De teli van ám ez érzéssel, szívvel, költészettel! . . .

— És érthető szóval, jelképes beszéddel. Zöld dió, piros cseresznye egy fészekben . . . Ugyan melyik az a zöld? . . . És mind a kettőt betakarja ez az illatos álmom, ez a színes valóság. Nyárfalevél, diólevél, mi mindent összehoz a szél! . . .

— Ugy látom, Éva kisasszony, hogy az én egész szónoklatom kárba veszett. Pedig érdemes lett volna, hogy meghallgassa. Nagyon szépen kicirkalmaztam.

— Na, csak mondja el legalább a felét. Hát igazán násznagyai sorban jár?

— Még pedig gyalog. Szegény ember vízzel főz! Különbözhettem volna még, a fogaton is, de a Miska kocsisom lemondott fényes állásáról, a négy pej pedig elment Kőpeczre zabot hegyezni.

— Tekintettel a nagy drágaságra, az eddig elég elmés beszéd volna . . .

— Haj, haj . . . Könnyű magának Vica kisasszony, de nehéz a násznagyos embernek, mikor a saját maga kérője.

— Valljon legalább!

— Vallani nem vallok, pedig láthatja, hogy

kínpadon ülök. Hanem mondok egyet, kettő lesz belőle. Akar a feleségem lenni?

— Akarnék, de nem lehet.

— Hát mit mondott az a vén gazember? Beárult!

— Attul maga nyugodtan alhatik. Egy huszonötévesztendő lány van már annyi esze . . .

— Huszonöt? Husznak se látszik!

— Kis hízog! Nőde mondták ezt nekem már mások is. Komolyan, ön meg lehet elégedve a hódításával. Elég hatásosan szavalt. Mert lássa, barátom, én már elég szerelmi vallomást hallottam. Jegyző, ügyvéd, mérnök, több budapesti és vidéki ficsur, mind körülrajongott, de egy se mondta, hogy éljen Eduárd. Egy se mondta, hogy feleségül akar venni. Az ilyen szegény, magányos leányt mind csak prédának tekintik. Ön megkérte a kezemet, ön ezzel határozottan imponál nekem. Arra hát nem adok, hogy az a Zsák Mátyás a furfangos paraszt-csészével miket hazudozott itt összevissza, hogy nem volna maradásom a faluban, hogy önnek zajos multja van, s a többi, s a többi . . .

— Zajos?

— Na igen. Valami ilyesféle. Tudom, hogy az ilyesmit egy jónevelésű menyasszonynak meg kell bocsátani. A férfiaknak a házasság előtt annyi előjoguk van a szabad életre! . . . A maga Zsák Mátyása nekem hiába szajkózott hát az effélékről. Azért vagyok vén leány, hogy „kapjak a szerecsenét”, akármilyen is az. Ez pedig első rangú szerencse!

— Ugyan, ugyan. Vén leány! Az csak olyan kifancodott magyar észjárás, hogy a huszonöt éves lány már vén leány. A legszebb kor! Tör-

Mukden, szeptember 1.

Hírszerint északkelet felől egy 10.000 főnyi japán sereg nyomul előre.

London, szeptember 1.

Liaojangból kedden délből jelentették, hogy kétségbeesett csata dúl, mely heves ágyútűzéssel kezdődött. Az egész déli vonal mentén fehér füst takarja el a látóhatárt. A dörgés fülüketítő. A sebesültek egész tömeget viszik a csatasorok mögé, sok tüzért darabokra téptek az ágyugolyók és az ágyukon csöppög a vér. A japánok bámulatos szabotossággal állapították meg az orosz ütegek helyét. A japán gyalogság a vasut mentén nyomult előre, de orosz erősítések érkeztek a kritikus pillanatban és feltartóztatták az ellenséget.

Páris, szeptember 1.

Ludovic Naudean, a *Journal* harctéri tudósítója azt jelenti a liaojangi orosz főhadiszállásról augusztus 31-én délelőtt 11 órakor: Délelőtt 10 órakor némi nyugalom állt be, de előreveti árnyékát egy általános támadás. Azt jelenti, hogy egy erős japán hadsereg jelent meg Liaojangtól keletre, de még nem állt be a csatasorba.

Liaojangot bevették a japánok.

London, szeptember 1.

A Reuter-ügynökséghez Sanghaiból érkezett távirat jelenti, hogy a japánok ma kemény harc után megszállották Liaojangot. Orosz részen edzőszerint jelentékeny erősítések érkeznek.

Szaharov jelentése.

Pétrovár, szeptember 1.

Szaharov tábornoknak a vezérkarhoz intézett mai távirata jelenti:

A mai éj nyugodtan telt el. Reggel 6 óráig sem a mi részünkről, sem a japánok részéről nem lőttek. Beérkezett jelentések szerint a japán csapatok pontonokat használnak a Taicheon való átkelésre. Ma az ellenséges csapatok egy osztagja *Sakan* és *Rankwangtun* mellett, ahol a folyó kanyarodik, átkelt a Taicheon jobb partjára. Reggel 5 órakor járőreink észrevették, hogy egy ellenséges gyalog-hadosztály tüzseréggel és lovassággal átkel egy gáz-

vényt kellene hozni, hogy a lányok csak huszonöt esztendőskorban mehetnek férjhez.

— Még tán jobb lenne valami más törvényt hozni!

— Az agglégény-adórul?

— Ah, bah! Azt, hogy aki meg mer házasodni az ilyen szűk esztendőben, annak több legyen az esze és a — fizetése!

— Arra várhatunk!

— Tehát csak várjon, barátom. Én is várok. Lehet, hogy cinikusnak látszom, pedig csak józan vagyok. Igaz örömmel mennék önhöz, boldog is lennék ön mellett és boldogítani is tudnám önt. De, lássa, érettebb észszel már minden művelt lány fél az ilyen házasságtól. Akinek a hozománya csak az esze, szíve, tudása és egy ceruza, az nagyon jól ki tudja számítani ezzel a ceruzával, hogy egy család fenntartása, szűkösen is, mibe kerül. Egy koldusból két koldus! ... Ez nem üzlet, barátom.

— Hát a ... hogy is hívják csak ... a szerelem ... két rokonlélek összhangja? ...

— Az is valami. Kell is. De nem elegendő. Különb is mit tud maga a kettőnk lelki harmóniájáról? Ismer maga engem?

— Hogyne! Tudom, hogy szereti a munkát, a tisztaságot, a becsületességet, nyíltságot, őszinteséget és hogy fél a békától.

— Jui, a béka! És falun, ugy-e, annyi van? — kacagott a kis borzas.

— Nem muszáj volna magának falun lakni. Nézz csak, én ugy képzeltem azt el magamban, hogy no, kimondom: két állás jövedelme együttvéve csak elegendő, nem? Mig valahogy másképp fordult! ...

— Elég. Többre nem is vágyódom.

— Nohát. Én másutt vagyok munkában elfoglalva. Maga itthon töri magát. De ahogyan a

lón. A japánok két irányban nyomultak előre, még pedig nyugat felé és a Jantabányák irányában. A csapatok, amelyek a folyónál átkeltek, őrségekülönítmenyeket állítottak fel, hogy a többi csapatok átkelését fedezzék. Az előretolt csapatoknál augusztus 31-én elkezdett harc fejlődött ki, mely este 8 óráig éjfélig tartott. Ezután teljes nyugalom állott be. A tegnapi ütközet a mi csapataink teljes sikerével végződött. Összes előretolt állásainkat kivétel nélkül megtartottuk. A harc különösen hevesen dühöngött Kondratovics vezérőrnagy hadosztályánál. Csapataink, egész nap kitéve az ellenséges tüznek, ritka makacssággal védelmezték a rájuk bízott állásokat. Az ellenség ismételtelen megtámadta állásainkat. Előretolt erődítvényeink csökönyös védelem után ismételtelen az ellenség kezébe jutottak, de szuronyainkkal mindannyiszor visszafoglaltuk azokat. Az ellenség veszteségének igen jelentékenynek kell lenni. A mi veszteségeink még nincsenek megállapítva, de alighanem szintén nagyon jelentékenyek. A sebesültek közt van Mrozoszki vezérőrnagy. Bárá Stackelberg tábornok zúzódást szenvedett, de a harcban maradt. Nagyszámu japán fegyver jutott kezünkbe.

Port-Arthur ostroma.

Páris, szeptember 1.

A *Matin* tudósítója táviratozza Pétervárról: Teljesen szavahihehető forrásból arról értesültem, hogy Kuropatkin azt táviratozza a hadügyminisztériumba, hogy Port-Arthurban már csak ötezer katonából áll a harctárs állomány, amely már csak nehezen tarthatja magát. Ő táviratot küldött Port-Arthurba, hogy Stössel tábornok legalább egy hónapig igyekezzék a várat tartani, mert egy hónapon belül ötszáz ezer emberrel indul felmentésére.

Egy orosz ügynök, mint jelenti, a legutóbbi napokban elhagyta Port-Arthurt és szerencsésen megérkezett Csifuba, hol igen érdekes dolgokat beszélt el az ostromról. Azt mondja, hogy a japánoknak csak a múlt hó 27-én sikerült a Galamb-ből melletti pozíciókat megszállni, de nem tudták megtartani, mert az orosz erődök ágyútüzével visszavonulásra kényszerítették őket. A belső erődökre a japánok előnyomulása még nem fenyegető.

parasztasszonyoknak az ura hazavergődik minden este a dologból, én is itthon leszek, hogy letörölje valaki a verejtékeimet ...

— Érttem. De tegyen le, barátom, az ilyen ábrándokról. Ismeri Vör Magdát? Az egyik kollégám, tanítónő. Akadt „szerencsése”. Férjhez megy. Az iskolaszékünk éppen ma hozta meg az elvi határozatot, hogy ha a tanítónő férjhez megy: mondjon le az állásáról, mert két kötelességet egyszerre hiven nem végezhet, vagy a családját hanyagolja el, vagy az iskolát. És tán igaza is van az iskolaszéknek ... Itt van a kosara, barátom, visszaadom. Nézz egy szál rezedát is tesszek bele. Viheti.

Éva kisasszony, csuffá teszem magát ... magamat is. — Elveszem a Zsák Mátyás lányát! — Tegye, barátom. Valami nagyon boldog nem lesz. De életnek az is élet lesz! ...

— Nagyon boldog leszek! Csak azért is! — kiáltja mérgesen Erős Bálint. Melyiket kommentálja: a Zsuzsit vagy a Zsófit?

— Amelyik nem fél a békától! — kacag a kis halavány tanítónő, úgy hogy belepirul és szinte a könnyje is kiesordul belé. Érzí, hogy szép, bájos ilyenkor és hogy a szemüvegére valami homályos köd ereszkedik. Azt törölgeti a lilaszínű zsebkendőjével ...

Erős Bálint pedig nekivág vissza a sziklás, golgotás utnak, viszi a kosarat az egy szál rezedával és azon tanakodik, hogy az emberi életben még a legszentebb emberi jog is ahhoz a sívár szóhoz van kötve: „Pénz!” Ha nincs elég pénz: a joghoz sincs jogod! ... Eh, elveszi a Zsák Zsuzsit! Keressebb az esze, mint az Éva kisasszonynak. De van az apjának egy kis vagyonkája. A kupánútást is elfelejti az, ha ilyen tisztességgel lép be hozzá. Ej, haj, tarka az élet! ...

Csifu, szeptember 1.

(Reuter.) Egy khimai, aki Port-Arthurt 29-én este hagyta el, jelenti, hogy ott 17-én heves harc folyt. A japánok megkísérelték elfoglalni a Pelincsan erődöt, de két súlyos támadást visszavertek. A japánok e közben 1045 halottat és sebesültet vesztettek. Múlt hó 28-án a japánok megtámadták a 6. számú új erős erődöt, bár a szomszédos erődök heves kereszttűzének voltak kitéve. Háromórai szakadatlan harc után sikerült nekik behatolni a 6. számú erődbe. Az oroszok visszavonultak a szomszédos erődökbe, ahonnan a 6. erődre intézett koncentrált tüzelés által kényszerítették a japánokat, hogy azt ismét kiürítsék.

London, szeptember 1.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Csifuból tegnapi, hogy a Japánok Port-Arthurban a következő állásokat tartják megszállva: Keleten az 5. számú erőd magaslatát, délen Palincsenget és nyugaton Hukiatut és Tongwangot. Az 5. számú erődöt khinaiak jelentései szerint, akik a várat augusztus 28-ikán hagyták el, sem az oroszok, sem a japánok nem tartják megszállva. Tungkaitasiban ágyúzták a japánokat, akik a szomszédos magaslatokra ágyukat vontattak fel. Megerősítést nyert, hogy az oroszok ismét megszállották Isant. Az élelmiszerek Port-Arthurban szűken vannak. Egy zsák liszt ára 11 rubel.

Pétrovár, szeptember 1.

Stössel tábornoknak Miklós cárhoz 26-ikán intézett távirata jelenti:

Felséged kegyes táviratát a csapatok lelkesült hurra-kiáltásokkal üdvözlötték. Ez megerősítette a csapatok erejét és fokozta Port-Arthur védőinek hősiességét. Augusztus 28-ikától a mai napig az ellenségnek összes naponta ismétlődő támadásai Isten segítségével visszaverettek.

A csifui dróttalan táviró.

London, szeptember 1.

A *Morning Post*nak jelenti Csifuból tegnapi: A csifui amerikai konzul jelentése szerint az orosz konzulátus épületén lévő dróttalan táviró-készülékét eltávolították. Washingtonban azt hiszik, hogy Japán kényszerítette Kínát, hogy az oroszoknál ily értelemben felszólaljon, vagy hogy az utóbbiak azért távolították el az állomást, mert az Port-Arthur elestével amugy is értelmetlenné válnék.

A japánok Koreában.

London, szeptember 1.

Mint a *Morning Post* Washingtonból tegnapi jelenti, a japán kormány Stevens tisztet, a washingtoni japán követség tanácsosát kinevezte a szöuli külügyi hivatal tanácsadójává. Stevens amerikai származású, de már régén japán szolgálatban áll. A kormány utal arra, hogy ez a kinevezés nem sérti Korea függetlenségét.

Tizmillió Kuroki seregének.

Csifu, szeptember 1.

Az Osaka-, Shosen-Kalcha hajózási társaság által bérelt *Independent* gőzöst, mely Japánból utban van Ninesvang felé és a csifui kikötőbe érkezett, a khinai vámhatóságok feltartóztatták. A vámigazgató azt kívánja, hogy a rakományt Csifuban szállítsák partra. A japán konzul ez ellen a pekingi követ útján óvást emelt. Sir Robert Hart fog ez ügyben dönteni. A tagadás ellenére van ok arra a feltevésre, hogy az *Independent* 10 millió yent vitt Kuroki hadserege részére. Állítólag egy japán torpedónaszádból átvette ezt az összeget az *Independent* Dalnyban. Jó forrásból híre jár, hogy egy japán torpedónaszád meglepett orosz tisz-

teket, akik fontos táviratokkal Port-Arthurt igyekeztek elérni. A tiszteket augusztus 31-én reggel elfogták és Dalnya vitték.

HIREK

Iskolába!

A kis fiam megy iskolába.
Fel én, feladom a legényt!
Csetlik-botlik itthon a lába...
De úgy ijesztik a szegényt!...
Hogy így, meg úgy... Majd lesz: ne mulass!
Tanító úr szörnyen kemény,
Hogy lesz kőrmös, meg görbe ujjas! —
S több efféle, hát — félve mén.

Imígy ijesztik a cselédek.
Hiába mondom én: Ne félj!
A kis bolondnak — szinte vétek —
Több a cselédi vélemény.
Az őstermészet ez gyerekben:
Rémis mesékbe' hinni csak!...
De a valóság fénye legyen
És látni kezd a csöppnyi vak: —

Apám, — a csöpp dadogva mondja —
Tanítóácsi: ember ám!
... De mennyi ott a kréta, spongya!..
És oly szelíden néze rám...
Van tábla is és kép, de mennyi!...
Aztán meg is cirógatott...
De ábécét is kell ma venni...
Apám, szívesen látnak ott!...

Igy!.. Összevissza vig örömmel
Csacsog a szajkó kis gyerek,
No, erre már „szűkebb körömmel“
Vitáznai hát én is merek.
Lássátok, mondom, ez az élet!
Mindenki azt hiszi balul:
Az embertárs csak rossz cselédek
S te csak maradsz mindig alul.

Pedig az ember: mindig — ember,
Kicsibe', nagyba' egyaránt.
Jó s rossz kerül közülr szemből:
Még akkor is jó, hogyha bánt.
Olyan az ember, mint a gyermek:
Fél a nagybottól, fél balul,
De látva, hogy a nagy nem ver meg:
Jár iskolába és — tanul.

Józsa Antal.

Budapest, szeptember 1.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Augusztus 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Báró Fehérváry Géza volt honvédelmi miniszter ma Wiesbadenből két heti tartózkodásra Bécsbe érkezett. — Nyíry honvédelmi miniszter ma reggel nejével együtt Bécsbe érkezett. — Dr. Boncz Ödön kultuszminiszteri osztálytanácsos, aki hat heti szabadságon birtokán tartózkodott, ma Budapestre visszatért és átvette a középiskolai ügyosztály vezetését dr. Gothárd Zsigmond miniszteri titkártól, aki most megy szabadságra.

— **A király elutazása Ischől.** A király, egy ischli távirat szerint, ma délután 2 órakor elutazott Schönbrunnba. A pályaudvarra kikisérték Mária Valéria főhercegnő és gyermekei is. — Bécsből jelentik, hogy ő felsége este egyegyed 8 órakor Schönbrunnba érkezett.

— **Frigyes főherceg szemleutja.** Frigyes főherceg tegnap este Komáromból Szombathelyre érkezett s onnan azonnal folytatta útját Kőszegre,

A kőszegi vasuti állomásnál ő fenségét Sissovich Miklós polgármester és Kőszegi József rendőrkapitány üdvözölte a város nevében. A főherceg a Strucc-szállóba szállt, ahol a helyőrség tisztikarának tisztelegését fogadta. Kőszegen szemlélet tartott a 11. vadászszázalój felett és este Szombathelyre tért vissza, ahol szintén szemlélet tart. A pályaudvaron Bezeredy István alispán, Brenner Tóbiás polgármester, Kisfaludy rendőrkapitány és a helyőrség tisztikara nevében Scheibenhof ezredes fogadta. A főherceg a Szabária-szállóba hajtatott és két napig fog Szombathelyen maradni. Szombathelyről Sopronba, majd Győrbe utazik.

— **A cár és Vilmos császár.** Egy párisi lap, a *Petit Parisien*, azt a szenzációs hírt röpti világra, hogy Vilmos német császár és Miklós cár már a közel napokban találkozni fognak Kielben. A párisi lap, hogy jól értesültségének látszata csorbát ne szenvedjen, azt is tudja, hogy a cár Libauban száll a balti hajóraj admirális-hajójára s avval utazik egyenesen Kielbe. Ez a találkozás, ha igaz, bizonyára összefüggésben van a kelet-ázsiai eseményekkel s nincs kizárva, hogy már a legközelebbi jövő fontos fordulatot fog hozni Oroszország védekezésében.

— **A királyi pár szobrai.** Szájbély Gyula udvari tanácsos a király és Erzsébet királyné szép bronz-szobrai ajándékozta Rohonc nagyközségnek. A szobrokat október 4-én fogják leleplezni fényes ünnepséggel, amelyen megjelennek a vármegye előkelőségei is.

— **Édvard király Marienbadban.** Az angol király holnap fejezi be marienbadi kuráját s aztán visszatér hazájába. A marienbadi fürdő tehát holnapról fogva szegényebb lesz nemcsak egy koronás vendéggel, de egy kedves alakkal is, aki az alatt a rövid idő alatt, hogy a fürdőn tartózkodott, valósággal meghódította a közönséget. Ez a szeretet, amelylyel a királyt körülvevtek, néha kellemetlenül is hatott a királyra. Az amatőr-fotografusok tulontul kimutatták iránta való érdeklődésüket s a közönség bámsz kíváncsisága nem egyszer okozott kellemetlenéget Édvardnak. Pedig a király elég lojális volt a kíváncsiak iránt is s csak úgy járt-kelt amarienbadi fák alatt, mint minden más egyszerű halandó. Seta után még a kávéházba is be szokott térni Stanley Clarke tábornok kíséretében s az Engerländer-féle kávéház közönsége közt foglalt helyet. A reggeli után Édvard maga kérte a pincértől az angol lapokat s aztán legott a keletázsiai háborúról szóló tudósítások olvasásába fogott. A körülülők odafigyeltek, mert tudták, hogy a király hangosan is föl szokta olvasni a fontosabb híreket vagy pedig átnyújtotta a lapot a tábornoknak, aki aztán hangos fölolvadásokat rendezett.

Igy mulatott a király Karlsbadban, bár a véres harcok olvasása közben elboruló arcra figyelmeztette a körülülöket, hogy a király mulatsága nem olyan, mint a közönséges halandóké.

— **Az új rektor hivatalbalépése.** Az egyetem új rektora, dr. Demkó György hittudományi nyilvános rendes tanár ma foglalta el hivatalát a Központi Egyetemen. A hivatalbalépésnél jelen volt dr. Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, prorektor, aki utódjának átadta a rektori méltóság jelvényeit, az egyetem vagyonát és leltárát. Az átadás után dr. Margitay Antal tanácsjegyző, a rektori hivatal igazgatója vezetésével tisztelegésre jelent meg az egyetem közigazgatási tisztviselői kara. Margitay tanácsjegyző szép beszédben bucsuzott el a lépő rektortól és meleg szavakkal üdvözölte az új rektort, aki tartalmas szép beszédben válaszolt az üdvözlésre. Az új rektor minden hétköznapon déli 12—1 óra között fogad a Központi Egyetemen. Az új rektor ünnepélyes beiktatása szeptember 15-én, vasárnap lesz az előírt szer-tartások között.

— **Rákóczi hamvai Kassán.** Thaly Kálmán Berzevics kultuszminiszter meghívására ma Pozsonyból Kassára utazott, hogy holnap résztvegyen azon a megbeszélésen, amely tüzetesen meg fogja állapítani Rákóczi Ferenc és társai szarkofágjainak helyét a kassai dom-

ban. A miniszteren és Thalyt kívül a tanácskozában résztvettek még Bubics Zsigmond püspök, Schuckl Frigyes és Czigray Győző építészek és Strobl Alajos szobrász.

— **Serényi államtitkár Veszprémben.** Gróf Serényi Béla kereskedelemügyi államtitkár ma délután 3 órakor külön motorvonattal Jutas pályaudvarra érkezett. Kolossváry főispán, a veszprémi kiállítás elnöke fogadta, aki aztán az államtitkárral a kiállításba hajtatott. Az államtitkár Paur Ödön titkár kalauzolásával mellett részletesen megtekintette a kiállítási csoportokat. A kiállítás nagyon látogatott. Az első napon 27.000 látogató kereste fel, míg ma Nyitra, Bereg- és Szatmárvármegyéből és a dunántúli megyék mindegyikéből csoportos kirándulók érkeztek a gazdasági titkárok vezetése alatt. Vasárnap lesz Veszprémben a dunántúli iparos-kongresszus, amelyre eddig mintegy 2000 jelentkező van.

— **Gróf Szapáry Pál vendégei.** Szombathelyen Bezeredy István alispán, Brenner örökös herceg és neje Sarolta hercegné, a német császár nővére szerdán délután Sorokujfaluba érkeztek gróf Szapáry Pál látogatására. A hercegi vendégeket gróf Szapáry Pál automobilon indult Meiningenbe, akik szintén automobilon a gróf automobiljától követve érkeztek Sorokujfaluba báró Röder ezredes főhadsegéd kíséretében. Az előkelő vendégek nyolc napig fognak Sorokujfaluban időzni, amely idő alatt a házigazda naponta fényes estélyeket ad a vendégei tiszteletére. Az első nagyszabású estélyt ma tartották, amelyre hivatalosok voltak gróf Erdődy Gyula, gróf Erdődy Sándor, gróf Szapáry László volt főmei kormányzó, a gróf Hunyady, gróf Draskovich, báró Bornemissza Szabász és a báró Steiningner-családok.

— **Murad szultán temetése.** Konstantinápolyból táviratozzák: Murad ex-szultán temetése egész csendben és a legnagyobb egyszerűséggel ment végbe. Alig 50 ember a palotából követte a koporsót, de nem volt köztük sem hivatalnok, sem a szultán külön küldötte. A holttestet a samerai mauzóleumban, a Jemid-sami stambuli mecset mellett temették el. Eltekintve egy hivatalos közléstől, mely Murad halálát jelentette, nem jelent meg a sajtóban más jelentés, mert ennek nem engedték meg, hogy a dologról írjon.

— **Kittintetett műiparosok.** A kereskedelemügyi miniszter a Magyar Iparművészeti Társulat javaslatára a miskolci iparművészeti kiállításra résztvevő műiparosok közül Bányai Viktor budapesti asztalosmestert és Fekete Bertalan miskolci vasművest az állami iparművészeti ezüstéremmel tüntette ki.

— **A beiratkozások.** Ma kezdetét vette a főváros minden iskolájában a beiratkozás s a mai eredmény azt mutatta, hogy nem igen lehet remény arra, hogy a fővárosi középiskolák szinte aránytalan túlszűfolttsága megszűnne. A lázas munkának, melyet most az iskolák ki-fejtenek, a Barcsay-utcai gimnázium a központja, ide utasítják a szülőket azok az iskolák, ahol már nincs hely. A főváros középiskoláiban már évek óta vakációban vessik föl a tanulókat, az I., III., V., VI., a VIII. kerület külső és a VII. kerületi evangélikus gimnáziumban mégis első osztályos tanulókat is vettek fel ma. A Barcsay-utcai gimnáziumban a horvát internátus növendékeinek még van helyük. A Damjanich-utcai gimnáziumban az első osztályban már nincs hely. Az V. kerületi főgimnázium első, második, harmadik, hatodik és nyolcadik osztályában még vesznek föl néhány tanuló. A II. kerületi budai gimnázium első és hetedik osztályában már nincsen hely, a többi osztályokban még van. A középiskolákból kiszorult tanulók sorsa felett főigazgatói konferencia fog dönteni.

— **Kossuth Lajos szobra Hajdúnánáson.** Nagy ünnepségek között e hó 25-én készül leleplezni Kossuth Lajos szobrát Hajdúnánás hazafias közönsége. A szoborleleplezési ünnepre, melyen az ünnepi beszédet Rákosi Viktor, a kerület országgyűlési képviselője

Egy posztógyár-fizetés-képtelensége folytán meg lett bízva az Országos Posztóhivatali Áruház azzal, hogy a nagy posztókészletet előállítására áron alul adja el, ezért a fenti jöhrnevvű cég elhatározta, hogy szétküld vidékre utárvét mellett

frírt egy férfiföltönyre, 3 mtr. a legfinomabb fekete, sötétkék, barna v. szürke posztótv. kamarnszövetet. Ajánljuk, hogy minél előbb rendeljenek, mert a készlet nem sokáig tart.

fogja tartani, Kossuth Ferenc a függetlenségi és 48-as párt elnöke is leutazik számos függetlenségi párti képviselő kíséretében,

— **Nyaralás után.** Kétségtelen, hogy a szezon megkezdődött. Illatos hirdetője ennek a bódító naftalin, ami átvette pár napra uralmát minden pesti házban, ahova immáron beköltöztek a nyaralók. Első tendő, elő az elraktározott szőnyegekkel, ottomántakarókkal és függönyökkel, hadd lássuk, ki volt erősebb: a moly-e vagy a naftalin. Bármiképp is dől el a kérdés, annyi bizonyos, hogy a naftalin elég erős, prűszköl is töle mindenki, aki szőnyegét s egyéb holmijait gondjaira bízta. De seba, eltűnt ezt már szivesen a szalmaözevegység egyedülletében meggyőtrött halandó. Mert tudni kell, hogy lejárt már a szalmaözevegység legendás boldogsága. Amíg a ház asszonya a falu porát szívja, filiszterlesz a legtöbb férfiból és soha se dicserik annyian a családi élet enyhe melegségét, mint a kánikula forró napjaiban, amikor kétszeres kín a vendéglőjárás, az étlaptanulmányozás és a pincérséggel való hadakozás. Ez a gyötrelmem magyarázza meg a viszontlátás ama boldog jelenetét, amik most a pályaudvarokon lejártszónak. Jönnek az asszonyok, a feleségek, az anyák és ez azt jelenti, hogy megszűnik a lakások pusztasága, véget ér a szakácsnék s szobalányok uralma, és ami a legfőbb: főznek megint a konyhában. Adieu vendéglő, korcsma! A kezdet persze ünnepélyes. Az első napokra, ha otthonról jó a pesti asszony, a kedves vidék látja elemezősáival a városiakat; batyukban és ládákban hozzák a ludat, csirkét, vaját, gyümölcsöt, de még zöld paprikát is, mert az a hit most az országban, hogy itt már aranyakat fizetünk a krajcáros dolgokért is. Egyébként e nagy importban a legmeghatározóbb a jó szándék, megaranyozni való kezek csomagolnak a pestieknek, mintegy bucsuköszöntésül, hogy megint a nagy város zivajába megy a kedves vendég. Így tér meg a boldog nyaraló, aki otthon töltötte a vakációját. Persze sötétebb emlékekkel jó vissza, akit megszékírtak alaposan a derék nyaralótulajdonosok, hogy annál inkább örvendhessen Budapest viszontlátásának. Ez a naftalinnal, ami most lefoglalja magának az udvarok levegőjét, sok nyári öröme, szalmaözevegési gyötrelmek és falusi kalamitásnak mindent kiengesztelő fináléja...

— **A Pannónia utrakelése.** Fiuméből jelentik: A Cunard magyar-amerikai vonal Pannónia hajója csütörtökön délen 1720 kivándorlóval indult el a magyar kikötőből. Ugyanezen a hajón a III. osztályu utasokon kívül még az első és második osztályon is 181 kajüt-utas kel át az óceánra. A hajót, amelyen ezuttal 300 osztrák kivándorló is utnak indult, báró Gall osztrák kereskedelmi miniszter is megnézte. A miniszter, akit Frankfurter Albert, az Adria hajózársaság igazgatója kalauzolt, a tapasztaltak felett ismételt nagy meglepetésének adott kifejezést. A hajó indulása nagy nézőközönséget vonzott a kikötőbe. A mindenfelől érkező utasok és érdeklődők forgalma, az élelmiszerek beszállítása és az utasok behajóztatása, Fiumének már napok óta a nagy kikötőkhöz hasonló élelmséget kölcsönöztek.

— **Utlevélügy a rendőrségen.** A közönség érdekében való lényeges újítás lépett ma életbe. Az utleveleket ugyanis mátol kezdve a fővárosban a rendőrség állítja ki. Augusztus 15-ike óta kísérletezett az utlevélügy reformjával Császár István rendőrfőigazgató és Horváth Jenő segédőrfőigazgató. A kísérlet fényséven bevált s az eljárást így ma véglegesítették. Az utlevélügyet a rendőrségen dr. Schreiber Emil fogalmazó intézi.

— **Tizenháromeves gyilkos.** Kecskemétről írják nekünk, hogy a Szentkirályi-pusztán Balázs István 13 éves kanászgyerek Herceg Kiss Pál 40 éves gazdálkodót agyonlőtte. Herceg-Kiss Pál megszidta Balázst a legeltetés miatt és mérgében a fiu rásütötte a revolvert, amely nyomban halált okozott.

— **A külföld magyarjai.** A Berlinben élő magyarok dal-egyesületét alapították Berlini Első Magyar Dalkör címmel. A dalkör helyisége a Kubina-féle magyar vendéglő. (Stall-schreiberstrasse 8. sz.)

— **Muraviev.** Egy francia hirlap tudósítója beszélgetést folytatott Muraviev orosz igazságügyminiszterrel, akit most mindenféle belügyminiszternek tekintenek. Muraviev kijelentette, hogy ő határozottan el van szánva a jelöltség visszautasítására, mert azt hiszi, hogy nem tudna megfelelni az új, felelősségteljes állásnak. Az újságíró ezután még hosszabb ideig beszélgetett a miniszterrel általános igazságszolgáltatási kérdésekről. Az újságíró beszélgetés közben bökni akart a miniszternek, hogy a halálbüntetést teljesen eltörölte, de közben emlékeztette őt Palmasev és más politikai „gonosztevők” kivégzésére s felvilágosítást kért a miniszterrel szemben az ellenmondás oka felől. Muraviev igen egyszerűen magyarázta meg a dolgot s elárulta vele igazi szándékait. Az adminisztratív hatóságnak joga van a büntető haditörvények elé állítani, amely természetesen kimondja a halálos ítéletet. Ily módon kerül aztán a halálraítelt a bitóra. Ille s'agit, que de s'entendre, — szölt végezetül a miniszter. Csak meg kell érteni az embert...

— **Panszlávok gyűlése.** Nyíráthó táviratozzák: A nagyszombati Szent Adalbert-Egyesület, amely az utóbbi időben teljesen a panszláv eszmék terjesztője lett, kedden tartotta közgyűlését Kollár Márton közgyűlési képviselő elnöklése alatt. A közgyűlés folyamán egyes papok azt a már réggen tervezett indítványt akarták tenni, hogy az egyesület a Szent István-Társulatba olvasztassék, ezt azonban a nagyszombati megjelölt panszláv papok fenyegető szorgatása megakadályozta. A napirendet nyugodtan letárgyalták, csak a zárószavaknál nyilvánított elégedetlenség és kifogások a zárszavakhoz hiányos voltát.

— **Az uriaszony rémítése.** Tegnap délelőtt tíz órakor temették a szegedi kórház halottas-házából a megrendítő gyermekgyilkossági tragédia kis áldozatát, Morava Olgát. A kórház udvara szorongásig megtelt a gyászoló és résztvevő közönség százaival és a parányi koporsót csakhamar befödtek a virágok. Megjelent a temetésen a mélyen suttogó apa, dr. Morava Géza is, aki karján vezette szomorú, síró édesanyját. S alig néhány lépéssnyire a szomorú aktus helyéről egy szép fiatal asszony, Gyuricza Olga a világtól elzárva, öntudatlanul nézett maga elé és sejtette sem volt arról, hogy mi történt a kis lányával. Az orvosok ma többször bementek az elborult elméjű uriaszonyhoz.

— Tudja-e, mi történt a kis lányával? — kérdezték.

— Igen. Agyonszurtam. Vihetnek a börtönbe, — felelte egykedvűen, a nélkül azonban, hogy az orvosra nézett volna.

Az orvosok könyvet adtak neki olvasni. A vaskos kötetet alig néhány óra alatt keresztülvolt.

— Hogy tetszik önnek ez a könyv? — kérdezték.

— Nagyon szép stílusa van az írójának — felelte.

A szerencsétlen asszony általában nyugodtan viselkedik. Az egész magatartásán meglát-szik, hogy nem ép elméjű. Az orvosok már eddig is úgy nyilatkoznak, hogy önkivületi állapotban követte el tettét. Egy hét múlva elkészítik jelentésüket és ennek alapján alkalmassint megszüntetik ellene a büntető eljárást.

— **Vasuti katasztrófa.** Montreálból táviratozzák: Quebec tartományban Richmond közelében a Grand Trunk vasút két vonata összeütközött. 11 utas életét veszítette. 25 ember megsebesült.

— **Kémkedés gyanúja alatt.** Triesztből táviratozzák: Ariago város közelében letartóztattak egy Soós nevű magyar-osztrák vezérkari századost s átadták a terménei bíróságnak. Soós, akinek birtokában megtalálták a környék térképét és aki turistaruhában volt, azt állítja, hogy szórakozás okáért tartózkodott a környéken.

— **Öngyilkos gyógyszerész-segéd.** Csapik Rezső 21 éves gyógyszerész-segéd ma reggel 7 órakor Ujpesten, Árpád-ut 38. számú lakásán morfiumot és ópiumot ivott és pár perc múlva meghalt. Levelet hagyott hátra, amelyben azt

írja, hogy gyógyíthatatlan mellbaja miatt hal meg. Holttestét az újpesti halottasházba vitték.

— **Házasság.** Ganz Jenő Vááros-Náményból a Ganz és Friedländer fakeskedő-cég beltagja mult hó 28-ikán eljegyezte Steinberger Aron földbirtokos leányát, Lenke kisasszonyt Nagy-Muzsalyon.

— **A katonák közé.** A munkásforradalom immár ott tart Németországban, hogy minden erővel betolakszik a mai rend legerősebb várába — a hadseregbe. Ha a katonaság sorait is sikerül megbontani, akkor a győzelem is valószínűbbé válik. A hadseregek igen nagy százaléka éppen azokból áll, akik a dolgozó nép millióiból kerülnek ki. A propagandának tehát ezek közé is el kell terjednie. Az elbingi szocialisták ezt a taktikát ma már nyíltan hangoztatják is s a brémai kongresszusra a következő indítványt jelentették be:

Az osztály-állam utolsó végvára az állandó hadsereg. Tekintettel erre, valamint arra is, hogy a német munkások gyermekeiket ma még nem neveli senki meggyőződött szocialistákra, az elbingi elvtársak indítványozzák, hogy a párt a katonasorba kerülő ifjúság körében indítson erős szocialista propagandát. A jövőendő katonáit föl kell világosítani a szocializmus iránt való kötelességeikről. Erre alkalmas bro-szúrák utján ki kell tanítani az ifjakat arra is, hogy mit kell tenniök, ha katonák bántalmazásáról tudomást szereznek.

— **A győriei főllirata.** Győr város törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlést tartott gróf Laszberg Rudolf főispán elnöklése alatt. A közgyűlés elhatározta, hogy feliratot intéz az országgyűléshez a magyar nyelvnek s jelenyének a külképviseletben való érvényesítése érdekében. A Rákóczi díffamál törvények elterjesztését is kéri a közgyűlés a kormánytól. A folyó ügyek letárgyalása után Tauber Károly törvényhatósági bizottsági tag meginterpellálta Zechmeister Károly polgármestert az iránt, hogy kinek a fölhatalmazásából fejezte ki a város bizalmát gróf Tisza István iránt, mikor a polgármesterek tisztelegtek a miniszterelnökkel. Az interpellációt kiadták a szabadságon lévő polgármesterek.

— **Magyar iskolák Szlovéniában.** Eszék-ről táviratozzák: Az országos kormány engedelmot adott gróf Jankovicsnak és Tükör Alajosnak, hogy szlovéniai birtokain magyar iskolákat állítsanak fel.

— **Halálozás.** Tegnapelőtt temették el nagy és őszinte részvételt Vágács Rózsa Flóris budapesti ügyvédet és kir. törvényszéki szakértőt. Az elhunytat igazságszeretete, széleskörű tudományos képzettsége és nemes jelleme miatt úgy a főváros társadalmi körében, mint a bírói és ügyvédi szakkörökben általánosan tisztelték és szerették. Minden szegény ember jog ügyét felkarolta és díjtalanul ellátta, igazságtalan ügyek képviseletét mindig megtagadva. Jellemességét és nagy buzgalmit csak szorgalma mutatta felül, mely szorgalma 10—12 órán át láncolta őt a munkához naponként.

Molnár Gedeon, Nagykorós nyugalmazott főjegyzője 72 éves korában Nagykoróson ma meghalt. A meghaldogult városszerte nagy népszerűségnek örvendett.

— **A szanatórium-sorsjegyek.** A hivatalos lap közli a Budapesti szegénysorsú tudóbelgek szanatórium-egyesülete által kibocsátandó 600.000 darab egyenkint 5 korona névértékű, összesen tehát 3.000.000 korona névértékű nyeresémkötvényről szóló 1904. évi XXIV. törvények szentesítését. Ennek folytán a nevezett egyesület között egyrészt és a sorsjegykölcson átvételére szövetkezett pénzintézetek, névszerint a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank és a Magyar Agrár- és Járadékbank részvénytársaság között másrészt kötött szerződés immár érvénybe lépett. Az üzel vezetésével a Magyar Általános Hitelbank bízott meg.

— **Tűzvész.** Nemesztóból jelentik: Szlania községben ma éjjel egy feldöntött petroleumlámpától tűz támadt, melynek öt ház esett áldozatul. — Kiscsanj helyről írják, hogy a legett házak romjai között ismét két gyermeknek elszenesedett hullájára bukkantak. Haydin Imre országgyűlési képviselő a kormányhoz is fordult támogatásért. Hír szerint a kormány 200.000 korona kamat nélküli kölcsönt engedélyezett tízévi törlesztésre.

— **Öngyilkos család.** *Aradról* táviratozók: *Deutsch Jakab* ottlakai jómódú kereskedő betegsége miatt agyonlőtte magát. A halálhírére felesége *felvágta a hasát*, míg 18 éves leánya *marólugot ivott*. Mindkettőt a kórházba vitték.

— **Ellopott értékpapírok.** A varsói rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Varsóban *Kohoska Katalin* magánzónától *Grünert* Leo, egy 23 éves rovvott multu ember ellopott 34.500 rubelt érő értékpapírt. Az értékpapírokat a tolvaj átadta *Simmelmann* Josef nevű társának, aki *Schmid Mihály* névre szóló utlevéllel külföldre szökött az értékpapírokkal. Berlinben már kísérletet tett a papírok értékesítésére. Az ellopott értékpapírok a következők: 5000 rubel névértékű 4%-os orosz járadék 161 sor, 259 és 266 szám, 121 sor 006 és 003 szám, 212 sor 133 és 158 szám; 1000 rubel névértékű 4%-os orosz járadék, 251 sor 3017 és 3018 szám, 251 sor 3020 és 3021 szám; 500 rubeles járadék, amelynek a száma ismeretlen. Aki az értékpapírokat kézrekeríti, 3000 korona jutalmat kap.

Köburg Lujza megszöktetése.

Budapest, szeptember 1.

Második napja már, hogy a kis Elster fürdő a világ érdeklődésének központja a szerencsétlen Lujza hercegnő váratlan szökése nyomán s az eltűnt fejedelmi asszony és az ő lovagjának hollétéről semmi valamirevaló tájékozás. Meglepően bravúrosan végeztek munkájukat azok, akik ezt a szöktetést kieszelték s ennek a frappáns cselekedetnek meg is van a maga hatása. Az embereknek, úgy látszik, még mindig nem vesztett ki az érzelme az olyan regények iránt, amelyben elnyomott szerelmek az éber őrizet kijátszásával törnek a céljuk felé. A nagyközönség rokonérzése, tudja az ég, inkább a nyomtalanul eltűnt pár felé árad, mint a cowwigi gondviselők és a szövetséges jogtanácsosok irányában, aminek kétségtelen jelét adták Elster népe és fürdőző vendégserege. Valószínűleg lelkesedéssel beszéltek ott meg a szökés eseményét és hőseinek látják a hű és kitartó egykori ulánus-főhadnagyot és rabsgábol megszabadult martírnak a hercegasszonyt.

A világ most érdeklődéssel lesi, hol bukkan fel az édesek pár. Új mindössze annyai, hogy *visszatért az automobil*, amely Mattasichéket elröpítette s az első hat órai menekülésnek robogó eszköze volt. Hanem azontul kód előttem, kód utánam.

A szökés és hatása.

Elster, szeptember 1.

Lujza hercegnő szökése a fürdőközönség körében a lehető legnagyobb szenzációt keltette és a legkülönbözőbb és a legkalandosabb kombinációkra ad okot. A hercegnő környezetének és a szálló személyzetének vallomásából csak az tűnik ki, hogy a hercegnő szökése mindenkit a legnagyobb mértékben meglepett és hogy senkinek sem volt sejtése arról a tervről, amelylyel a hercegnő úgy látszik már huzamosabb idő óta foglalkozott. Hogy mennyire biztak Lujza hercegnőben, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy minden aggodalom nélkül teljesítették azt a kívánságát, hogy Elster fürdőbe mehessen és hogy társalkodóján, *Gebauer* kisasszonyon, komornáján és házirovisán kívül senkit sem adtak melléje.

Azzal a kijelentéssel, hogy nem akar többé hallani Mattasich Gézáról és azzal a biztosítással, hogy Lindenhofban jól érzi magát, mindenkit biztonságba ringatott. Több körülményből kitűnik, hogy a hercegnő már régóta tervezte a szökését. Tegnapelőtt kifejezte ama kívánságát, hogy színházba akar menni, most úgy magyarázzák, hogy környezeténél nem akart gyanút keltetni. Azt pedig, hogy rosszul érzte magát, csak azért mondta, hogy tovább aludhasson. Meg is hagyta, hogy szerdán reggel csak későn keltsék fel. Így aztán már tíz óra lett, mielőtt rájöttek arra, hogy a hercegnő nincs a szobájában. Mikor a komorna a reggelivel bement a szobájába, az ágyat érintetlenül találta.

Lujza hercegnőt kevéssel éjjel előtt látták

utoljára s ekkor hosszasan beszélgetett a környezetével.

Tegnap délelőtt féltíz órakor, mint rendesen, kopogtak Lujza hercegnő ajtaján, hogy megkérjék, hogy a fürdőre készüljön. A kopogásra nem jött válasz. Újra kopogtak, de ismét hiába. A hercegnő nem felelt és csak kutyája, amelyet férjétől kapott, ment az ajtóhoz és nyöszörgött. A személyzet belépett a szobába, amelyet üresen talált. Minden a legnagyobb rendetlenségben volt, ruha, fehérnemű és egyéb tárgyak hevertek össze-vissza. Első pillantásra látni lehetett, hogy a hercegnő a legnagyobb sietséggel megszökött. Egyelőre csak bizonyos körülményekből lehet következtetni, hogy miképpen ment végbe a szökés. Erőszakos elragadásról nem lehet szó, mert ebben az esetben bizonyára ugatott volna a kutya, amely folytonosan a hercegnő hálószobájában volt. A szálló fekvéséből ítélve, azt sem lehet elképzelni, hogy a hercegnő szobájának ablakán át az utcára bocsátkozott volna. Valószínűbb, hogy a földszintre ment, amelynek egyik szobáját már néhány hét előtt az az állítólag *Waitzer* nevű gráci ember bérelt ki, aki kétségtelenül segítette szökésében.

Mindenesetre lehetséges, hogy ez az ember a hercegnő földszinten lévő szobájának ablakán át az utcára vitte, de e mellett az a verzió is el van terjedve, hogy *Waitzer* álkulcsossal a szálló hátulsó kapuján át szöktette meg a hercegnőt. A portás, aki éjjel-nappal a szálló főbejáratánál van, azt állítja, hogy a kritikus éjjelen semmiféle neszt sem hallott és hogy senkit sem látott a szállólól eltávozni. Úgy látszik, hogy az ő, aki a hercegnő lakásával szemben lévő szobában tartózkodott, nem teljesítette kötelességét, mert különben mindent látnia kellett volna, meg lehet azonban, hogy ez az őr azért nem ügyelt jobban, mert ez lett volna az utolsó éjjel, amelyet a hercegnőnek még Elster-fürdőben kellett volna töltenie. A következő napon vissza kellett volna térnie Lindenhofba.

Lujza hercegnőt automobilon szöktették meg; Elsterben az utóbbi napokban több bérkocsit is béreltek ugyan, ezt azonban valószínűleg csak a nyomozás megnehezítése végett tették.

A hercegnő szökése úgy történt, hogy *Waitzer* éjjel két órakor kocsival jelent meg a szálló előtt, amelyen mind a ketten elhajtattak és *Elster* közelében *Mattasich*csal találkozott, aki automobilon vitte tovább a hercegnőt. Azt is beszélük, hogy a hercegnő a szobája erkélyéhez támasztott létrán jutott le a kertbe. Ezt azonban még nem lehetett bizonyossággal megállapítani.

A szökés előkészítése.

Drezdából, Elsterből, Bécsből érkezett hírek szerint a szökés előkészítése a következőkben történt meg: Kétségtelen immár, hogy a hercegnőt nem akarták ellenére szökteték meg, mint első pillanatban hitték, hanem a *menekülést jó előre kieszelték* és minden eshetőséggel számolva, Lujza hercegasszony maga segítette elő azt.

Elsterben azt beszélük, hogy Lujza hercegnő levelet hagyott hátra a Wettinerhof-fogadóbéli lakásán és abban azt írta udvarhölgyének, hogy a lindenhofi gyógyintézet börtön volt és a fogság már elviselhetetlen volt neki.

Köztudomású, hogy *Mattasich*nak, aki nem egyszer próbált Lindenhofban a hercegnő közelébe férkőzni, *Pierson* tanár titkos tanácsos, a gyógyintézet vezetője, azt mondotta, hogy nem tiltják el őt a látogatástól, csak hogy a hercegnő hallani sem akar róla. Azt is mondták *Mattasich*nak, hogy a hercegasszony szívesen tartózkodik Lindenhofban, ott akar maradni, mert jól érzi ott magát és meg van elégedve sorsával. Pedig nem így volt: Lujza hercegasszonyt akaratla ellenére internálták a gyógyintézetbe, hiába szabadkozott, ott fogták szigorú felügyelet alatt, holott ő mindent megpróbált, hogy épelméjének ismerjék el. *Mattasich* egy ízben fölkereste *Pierson* titkos tanácsost, akit arról biztosított, hogy nem fog erőszakot alkalmazni. De az intézet ennek ellenére nem bízott benne. *Mattasich* ez év őszén *Coswig*ban tartózkodott és már ekkor is kísérletet tett a hercegnő megszöktetésére, de ezzel a kísérletével kudarcot vallott. A szász hatóságok ekkor kiutasították *Mattasich*ot, aki azonban nem

hagyta el a szász területet, hanem tovább is Drezda környékén tartózkodott. Egy ízben sikerült neki a hercegnővel levélben tudatni, hogy nem mondott le tervének végrehajtásáról és hogy legyen rá elkészülve, hogy meg fogja szöktetni. Az orvosok, akiknek dolguk volt a hercegnővel, azt a benyomást nyerték, hogy a hercegnőnek az a legfőbb óhajta, hogy nyugodtan élhessen. Az orvosok azt hitték, hogy Lujza hercegnőnek *Mattasich* iránt való szenvedelmé csak muló volt és hogy a hercegnő gyöngélméjű asszony. Ebben alaposan tévedtek. *Mattasich* Géza az utóbbi időben többször írt Lujza hercegnőnek Lindenhofba. Az egyik levelében végtelen szerelméről biztosította őt s kijelentette, hogy *nélküle nem tud élni*.

Mattasich Géza meghitt barátai beszélük, hogy az egykori főhadnagynak nemrég sikerült Drezdában találkoznia Lujza hercegnővel. Maga a hercegasszony intézte a dolgokat úgy, hogy őrizőinek tudta nélkül hosszasan beszélhessen *Mattasich* Gézával.

Akkor történt, hogy a hercegasszony felvilágosította helyzetéről *Mattasich*ot; közölte vele, hogy *erőnek erejével Lindenhofban tartják*, pedig az reá nézve tőrhetetlen. Elmondta azt is, hogy már *nincs reménye arra, hogy törvényes uton visszatérje szabadságát, épelméjének nyilvánítását, tehát hajlandó megszökni*.

Ennek a találkozásnak volt a következménye, hogy a hercegasszony *Elster-fürdőre utazott. Ezt választották már akkor közös elhatározással, mert Elster közel van a határhoz. Úgy látszik, a hercegasszony környezete semmit sem vett észre, mert nem ellenozte senki, hogy Lujza hercegnő felkeresse ezt a fürdőhelyet.*

Minden jel arra vall, hogy a hercegnő már régen foglalkozott a menekülés tervével. Tegnapelőtt úgy rendelkezett, hogy másnap reggel, tehát a szökést követő reggel, a szokottnál két órával később terítsenek reggelizet. Azt akarta ezzel elérni, hogy két órával később vegyék észre menekülését. Ez teljesen sikerült is.

Elster fürdőn Lujza hercegnő a *Wettinerhof*-fogadóban maga választotta ki az első emeleten a lakást. Úgy szemelte ki a szobák felvételét, hogy közel legyen egy olyan lépcsőhöz, amelyen a szabadba juthasson még éjszaka is a nélkül, hogy a portás fülkéje mellett kellene elhaladnia. Egy ápoló éjszaka a folyosón, a hercegasszony lakosztálya előtt aludt, de a melléképészen a hercegnő ennek az éberségét is ki tudta játszani.

Teljességgel ki volt zárva, hogy bárki is a hercegasszony közelébe férkőzhessen az ő és a családtag tudtán kívül, hacsak maga a hercegnő is nem úgy akarta, tehát nyilvánvaló, hogy *Mattasich* a hercegasszonyt az ő beleegyezésével szöktette meg.

Érdekes körülmény az is, hogy Elsterben az utóbbi napokban magyar *cigányzenekar* játszott s a mult hét egyik napján általánosán föltűnt, hogy a cigány hirtelenül otthagya helyét és a hercegnőhöz ment. Lujza hercegnő hosszabb ideig beszélgetett a cigánnyal, aki aztán mély meghajlással visszament a helyére. *Gebauer* kisasszony a hercegnő közelében ült ugyan, de semmit sem érthetett a beszélgetésből, amely *magyar nyelven* folyt. Később megkérdezte a hercegnőtől, hogy miről beszél a cigánnyal és a hercegnő erre azt felelte, hogy a cigány megkérdezte tőle, milyen darabot játszzon neki s a hercegnő hozzátette, hogy csárdást kíván.

A szöktetők.

Mert többen vannak, egész szövetséget működött közre Lujza hercegnő nyomtalan eltűnésében. Maga *Mattasich*, mint *Drezdából* jelentik, sohasem volt Elsterben, de biztosan veszik, hogy valahol a környéken tartózkodott. *Mattasich* az utóbbi időben Drezdában, Berlinben, *Coswig*ban és mindenütt, ahol megfordult, feltűnő módon költelezett, szórta a pénzt és nemrégiben 50.000 koronát küldött *Elsterbe postán* s valószínű, hogy ebből a pénzből került ki a szökés előkészületeire s véghezvitelére szükséges költségek. *Mattasich* mérész tervének megvalósítása céljából *valóságos konzorcium* alakult *kizárólag franciákból*. A konzorcium élén *Henry de Nouranne* ismert nevű francia hírlapíró, a *Le Journal* munkatársa állt

ke Mattasich tőle kapta kézhez azt a pénzt, amelyet a konzorcium a hercegnő menekülésének költségeire szánt. Henry de Nounsanne hosszas fáradozások után bejutott a lindenhoi gyógyintézetbe, ahol megismerkedett Lujza hercegnővel. Nounsanne a hercegnő azt a benyomást tette, hogy egyáltalán nem rendeltes az elméleti állapot, ellenben nagyon izgatja, hogy fogva tartják a gyógyintézetben és Mattasich Gézával nem találkozhatik. A menekülés költséges előkészületei s a szűkös teljes felemészítették Mattasich birtokában levő összes készpénzt, úgy hogy most kizárólag az a pénz áll rendelkezésükre, amit a hercegnő ékszerai képviselnek s az néhány ezer márkát, amit Lujza hercegnő menekülésekor magával vitt. A hercegnő, amikor elszakított Elsterből, 30.000 márká értékű ékszereket s mintegy 3—5000 márká készpénzt vitt magával.

Arról az állítólagos Weitzer nevű gráci uról, aki közvetlenül intézte a szökést, a gráci bejelentőhivatalban semmitsem tudnak, ilyen nevű egyén Grácban nincs bejelentve s nem is volt. Vannak, akik emlékeznek arra, hogy Mattasich főhadnagyot letartóztattak, gyakran emlegettek egy Weitzer nevű főhadnagyot, Mattasich kollégáját, de ez nem gráci ember, hanem Magyarországra való. Drezdában egyébként meg vannak arról győződve, hogy Mattasich maga szöktette meg a hercegasszonyt. Mattasich Géza pár nap előtt Bécsben időzött és ez alkalommal a *Neue Freie Presse* egyik munkatársával beszélgetett, akinek titoktartás kötelezettsége mellett elmondta, hogy legközelebb Elsterbe utazik és a hercegnőt megszökteti.

— Biztosan remélem, — mondta Mattasich — hogy tervem ezuttal sikerülni fog.

Most azt is tudják, hogy a *möllersdorfi katonai fegyintézet vendéglősnője* az utóbbi időben Elsterben tartózkodott. Ennek az asszonynak bizonyosan része volt a szökésben.

Ujabb verzió szerint azonban a szöktetésnél ugyanazok segítettek, akik annak idején a horvátországi Loberba vitték a hercegnőt, Mattasich nagybátyjának birtokára.

A nyomozás.

Az elsteri hatóság egyenesen Drezdából kért utasítást a menekülők üldözésére és a rendelet még tegnap megérkezett.

Drezdai detektívek hozzáfogtak az üldözéshez. Pierson titkos tanácsos, a coswigi szanatórium igazgatója maga intézi a nyomozást, de eddig még csak nem is sejt, hogy merre fordulhatott a hercegnő Mattasich Gézával. A svájci és olasz hatásra táviratokat küldtek, hogy a hercegnőt állítsák meg és kényszer útján szállítsák vissza Németországra.

A menekülőknek az eddigi nyomozás szerint legvalószínűbb halálai előnyük van üldözőikkel szemben s így valószínűleg már Svájcba érkeztek, ahonnan hamarosan eljuthatnak Franciaországba. Elsterből a szélrozsza minden irányba nyomozókat küldtek, akik az uton s szembejövőktől tudakozódnak. Ezek a felvilágosítók csak meglehetik a kutatást, mert igen sokan láttak autóbilt szerdára virradó éjszaka és erősködnek, hogy abban a hercegasszonyt ült kísérelével. Így aztán a kiküldött kutatók minduntalan más-más irányt vesznek. Lujza hercegasszony és kísérei minden bizonynyal valahol utóltértek autóbiltan a gyorsvonatot, amely Svájc felé ment. A nyomozás egyáltalán semmi sikerrel sem járt eddig. A menekülést elősegítette a borús, sötét éjszaka. Elster közönsége és a helység egész népe talpon van. Az első nyomok és egy állítólag éjszaka bérelt kocsi titokzatos története Bajorország felé mutatnak, de azt hiszik, hogy a menekülők félre akarták vezetni üldözőiket, ami, úgy látszik, sikerült is.

Köburg Fülöp hercegnek kimerítő jelentést küldtek felesége szökéséről. A herceg egyelőre nem kérte feleségének üldözését. A német törvény ebben az esetben nem is rendel el a törvényes üldözést, de Mattasichra nézve az osztrák törvényteljesen azonos horvát törvény irányadó, amelynek 96-ik szakasza szerint férjes asszonynak elzagadása szigorúan büntetendő. A nemzetközi szerződések értelmében a horvát hatóságok megkeresésére az összes külföldi államok kiszolgáltatnák a hercegnőt.

Ebből azt is következtetik, hogy a svájci nyomok hamisak, úgy látszik, ezeket Mattasich szántszándékkal készítette elő, dr. Pierson titkos tanácsosnak ugyanis meghatalmazása van, hogy a szökevényit Svájból kikérje. Valószínűleg tartják tehát, hogy Mattasich ezt tudva, szerelmesével Magyarország felé menekült.

Lónay grófné és Lujza hercegnő.

Bécsből, ahol a szűkös óriási szenzációt keltett, azt is jelentik, hogy Lónay Stefánia grófné és Lujza hercegnő között találkozás volt legközelebbre előkészítve. Lujza hercegnő ugyanis augusztus 6-ikán levelet kapott Lónay Stefánia grófnétól, aki értesítette, hogy ha lehetséges lesz, meg fogja látogatni. A látogatás napját szeptember 7-ikére tűzték ki, mert felsőbb helyről is megadták erre az engedelmet. A látogatásnak az lett volna a célja, hogy a hercegnőt eltávolítsák Coswighól, mert tudták, hogy Mattasich a környéken van és szöktetésen töri a fejét. A találkozást azonban megelőzte a szűkös.

Köburg herceg ügyvédje.

A szűkös ügyében megszólalt dr. Bachrach kormánytanácsos, Fülöp köburgi herceg ismeretes jogi képviselője, aki, mint Bécsből jelentik, a következőket mondta el értesülései és tapasztalatai alapján:

— Lujza hercegnő augusztus 10-én érkezett Elster fürdőbe. A hercegnő előbb karlsbád kúrárt használt és Elsterben időnként fellépő közbélyes fájdalmait és porriális vulgarisnak nevezett ártatlan jellegű bőrbetegséget akarta kúrálni, amely célra az orvosok háromheti ivó- és fürdőkúrát rendeltek. A hercegnő régi társalkodója, turnecki Gebauer Anna kisasszony, dr. Lauf orvos, egy Olga nevű szobaleány és még egy-néhány cseléd és szolga kíséretében érkezett Elsterbe. Mindezek már Coswighban is melléje voltak rendelve és megbízhatónak bizonyultak. Ezenfelül Lujza hercegnőt Elsterben Alberti kormánytanácsos, királyi fürdőbiztos általa alá helyezték, aki a nap nagyrészt a hercegnő társaságában töltötte. De még ezt sem tartották elégnak s hogy éjjel se legyen őrizet nélkül, külön őrt szerződtettek a hercegnő mellé és ez az őr a hercegnő szobájával szemben fekvő szobában, amelynek az ajtaja nyitva volt, virrasztott és kötelezőgév tettek, hogyha a legesekélyebb szokatlan dolgot venné is észre, Gebauer kisasszonyt azonnal értesítse.

Lujza hercegnő lakása mellett voltak a társalkodók és a komorna szobái. A hercegnő környezetében senki sem emlékszik, hogy a hercegnő az utóbbi időben változást vettek volna észre és arra sem emlékszik senki, hogy a hercegnő idegen személyiellyel beszélgetett volna. A szűkös előtti estén a hercegnő nagyon jókedvű volt, Gebauer kisasszony és Alberti kormánytanácsos kíséretében elment a színházba, ahol látszólag nagyon jól mulatott. Tíz órakor visszatért a szállóba és a souper után főfájás ürügye alatt visszavonult. Reggel a komorna a szobát üresen találta. A szobában nagy rendetlenség volt és a szekrények tárt ajtai és néhány kékításká hiánya azonnal elárulták, hogy valami rendkívüli dolog történt. Azonnal átkutatták az egész házat és a parkot, amely a szállót körülveszi, de eredmény nélkül. Az első ember, akit kihallgattak, az éjjeli őr volt, aki kijelentette, hogy egész éjjel ébren volt, de semmiféle gyanusát se nem látott, se nem hallott. Később azonban megállapították, hogy az éjjeli őr egész éjjel aludt. Aból a körülményből, hogy a hercegnő szép nagy kutyája, melyet férjétől, Fülöp hercegtől kapott ajándékba, az egész éjjel át nyugodt volt, azt következtetik, hogy a hercegnő szöktetőjét önként követte.

Amennyire eddig megállapítani sikerült, a szűkös a következő módon történhetett:

A Wettinerhofban ezélt mintegy 8—10 nappal egy fürdővendég vett lakást, aki a szálló könyvébe J. Weitzernek írta be magát Grácból. Dacára annak, hogy senki sem látta Weitzert, biztosra veszik, hogy ő volt Mattasich megbízottja, aki a szűkös tervét megismertette a hercegnővel. Mattasichot nagyon sokan s jól ismer-

ték Elsterben, minek következtében ő nem is tartózkodhatott volna a fürdőben a nélkül, hogy ott gyanút ne ébresztett volna maga iránt.

Weitzer, amikor Elsterbe érkezett, a fogadóban egy földszintes szobát bérelt s minden jel arra mutat, hogy ennek a szobának az ablakán menekült a hercegnő. A fogadónak két kapuja van. Az egyik a főkapu, ennek a közvetlen közelében van a portás fülkéje. A portás azt mondja, hogy szerdára virradóra senki sem távozott a fogadóból s a kapun nem is jött be senki a fogadóba. A szálló másik kapujának kulcsát özvegy Piersonné, a szálló bérleje őrzí, az asszony dr. Piersonnak, a lindenhoi szanatórium igazgatójának sógornője.

A szálló közelébe kocsit rendelték, de nem ezen utaztak el, hanem ezt a kocsit csak megtévesztés céljából rendelték oda.

A hercegnő késztelenül automobilon szökött meg, az autóbilt valahol a szálló közelében várta a hercegnőt.

A nyomokat lehetőleg eltüntetni igyekeztek, mely célból az autóbilt keresztül-kasul haladt az utakon úgy, hogy az utirányt reggel nem tudták meg állapítani.

Legújabb hírek.

Drezda, szeptember 1.

Körülbelül négy hét előtt találkozott először Mattasich Lujza hercegasszonnyal Drezdában. A hercegné Pierson tanárral és ennek feleségével a drezdai képtárlatra ment; mikor Pierson pár pillanatra elmerült a képek nézésébe, aztán megfordult, legnagyobb ámulatára együtt látta Lujza hercegasszonyt Mattasichsal. A hercegné sirva fakadt és kérte Piersont, hogy még egyszer beszélhessen Mattasichsal, aki sietve eltávozott. Pierson, kerülni akarva a botrányt, három szobán át Mattasich után sietett s maga vezette őt a hercegasszonyhoz. Lujza hercegné hosszabb ideig tanuk nélkül beszélhetett Mattasichsal.

A következő napok egyikén Mattasich találkozott Piersonnal s azt mondotta neki, hogy nem engedi magát abban megakadályoztatni, hogy írjon a hercegnének. Tényleg írt is a szobaleány anyjának közvetítésével egy levelet, de azt nem juttatták a hercegasszonyhoz.

Mattasich már több hónapja Stögernével együtt Drezdában tartózkodott; vele volt továbbá egy unokafivére, gróf Oreczy Pál is, aki meg volt nyerve a szöktetés tervének. Sűrűn találkozott Mattasich Nounsanne párisi hírlapíróval, a *Le Journal* munkatársával is, a kivel Bécsben kötött ismeretséget s aki többször fogadkozott, hogy addig nem nyugszik, míg Lujza hercegnét ki nem szabadítja.

Elster, szeptember 1.

Ma délben visszatért Elsterbe annak az autóbiltanak a vezetője, amely Lujza hercegnőt és kíséreit Elsterből elvitte. A gépész azt azonnal vallatásra fogták s ő elmondta, hogy a menekülőket: a hercegnőt, Mattasichot, továbbá egy urat, valószínűleg a gráci állítólagos Weitzert és egy nőt Hofba vitte. Az ut hat óráig tartott. A négy utas leszállott és kocsit fogadott, őt pedig visszaküldte. A szökevények kocsin elérték a berlini gyorsvonatot és Mönken felé utaztak. Most minden valószínűség szerint már Svájcban vannak.

Bécs, szeptember 1.

Köburg Fülöp herceg ma estig nem tett bünyefitő feljelentést Mattasich ellen, de megbízható részről közlik, hogy a herceg kérvényezte a bírót üldözést és a hercegasszonynak visszavételét a gyógyintézetbe. Míg a hercegné Mattasich társaságában lesz, addig a herceg nem fog utalványoztatni pénzt a számára s egyáltalán minden törvényes eszközt fel fog használni arra, hogy Mattasichot eltávolítsa a hercegnőtől.

Mattasich az utóbbi időt tulnyomóan Drezdában töltötte, ahol vele volt Stöger Mária is. A drezdai rendőrségnek tudomására jutott ez és kiutasítási parancsot adott ki ellenük, de nem tudta kézbesíteni, mert sohasem akadt rá Mattasichra és Stögernére. Így hát a drezdai

rendőrség Mattasich bécsi ügyvédjének, dr. Stimmernnek küldte meg a kiutasítási parancsot, de ő nem fogadta el.

Mattasich nem szolgáltatható ki Ausztriának, mert horvát ember és magyar állampolgár. Ő reá tehát azok a szerződések érvényesek, amelyek Magyarország és a külföldi államok közt fennállnak. Ha Mattasichot kére kerítik, akkor — mivel külföldön követte el a szöktetést — Magyarországnak fogják kiszolgáltatni. Kóburg Fülöp hercegnek a törvény módot ad arra, hogy kérhesse feleségének visszaszadását.

A szerelmi regény.

Koburg Lujza hercegnő és Mattasich romantikus története, amely most váratlanul olyan izgató fejezetekhez jutott, a nyilvánosság elé 1897-ben került legelőször, amikor is a párisi *Figaróban* Koburg herceg titkárnak a következő levele jelent meg:

Bécs, 1897. február 1.

Uram,
igen lekötözte, ha lapjában a napi hírek közt közölné a következőket, cáfolatul az abszurd híreknek, amelyek Lujza szász-köburgi hercegnő felől elterjedtek.

Fülöp herceg és Lujza hercegnő január folyamán meglátogatták a Thurn-Taxis hercegi párt Ratiszbonnban. Résztvettek a tiszteletükre rendezett fényes vadászaton és megjelentek egy bálon, ahová Stefánia özevgy trónörökösné is eljött. Aztán unokatestvéreik látogatására Münchenbe utaztak, ahol a bajor régens-herceg udvari bált rendezett a tiszteletükre. Onnan január 26-án visszatértek Bécsbe és a tél folyamán együtt szándékoznak utazni a Rivierára, lányuknak, Dorottya hercegnőnek a kis kass meggyógyult egészsége érdekében. E részletek valódiságát a bécsi lapok is igazolják.

Minden egyéb rosszakaratu koholmány.

Pongrácz Egidius.

Mikor a cáfolat megjelent, egyáltalán nem értették, még nem tudták, hogy miről van szó. Mit akar cáfolni. Az emberek azt gondolták: valami pletyka keletkezhetett; és nem tulajdonítottak neki jelentőséget.

Néhány nappal később a *Figaro* már bővebben volt. Szenciós cikkei közül, nevek említése nélkül megírta, hogy egy királyi vérből származó hercegnő, aki Ausztria-Magyarországon nagy szerepet játszik, „összeadta” magát egy főhadnaggyal, burkolt formában sejteti engedte, hogy az eset hősnője az özevgy trónörökösné.

A magyar újságok, amelyek tudták a dolog képtelen voltát, tudomást sem vettek a *Figaro* előadásáról. Két héttel később pedig a *Figaro* előállt a valóssággal: megírta, hogy Koburg Lujza hercegnő Mattasich-Keglevich főhadnaggyal nyomtalanul eltűnt Nizzából. Himmondónak csak rengeteg váltódóssággal hagyták hátra.

Kóburg Fülöp herceggel egy ideig békés házasságot élt Lujza hercegnő. A hercegnő igen jó viszonyban volt nővérével, Stefánia főhercegnővel is. Mattasich-Keglevich Gáival Abbaziában ismerkedett meg. Lassanként benső barátság fejlődött ki közöttük és már ennek az éveknek a nyarán *Karlsbadban*, mint a hercegnő kamarása, Mattasich-Keglevich fogadta a hivatalos személyiségeket. *Karlsbadból* *Fugger* Mária grófné és Mattasichnak egy *Orsego* nevű barátja kíséretében hosszabb utazásokat tett a szerelmes pár; Párisba, Cannesba, Londonba és Nizzába mentek. Ezek az utazások természetesen temérdek pénzbe kerültek, azonszól pedig fölébraztették a gyanut Fülöp hercegen, aki végre is *Meránban* párbajra hívta ki Mattasichot. A párbajban a herceg sebesült meg és hónapokig tartott, míg sebe, melyet karján szenvedett, begyógyult. Ugyanebben az időtájtban történt, hogy Fülöp herceg egy párisi lapban nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelentette, hogy nem fizeti meg többé a felesége adósságait. A hercegi pár között beállott nyilvános szakadás folytán nagyon megingott a hercegnő hite és mivel magának nem volt vagyona, atyjától pedig csak csekély apánást kapott, anyagi helyzete hamarosan válságossá lett. Ekkor két bécsi pénzügyőssel került a hercegnő összeköttetésbe. Az ügyőrök azonban csak úgy akartak neki hiteltelen, ha a váltót kivülé más is aláírja. Mattasich ekkor egy 600.000 forintról kiállított váltót adott át nekik, amelyen Lujza hercegnő aláírása mellett Stefánia özevgy trónörökösné aláírása is szerepelt. A váltót tudvalevőleg nem váltották be, mert kiderült, hogy Stefánia trónörökösné aláírása hamis.

Ennek a dolognak az első következménye az volt, hogy Lujza hercegnő hozzátartozói 1898. május havában *Obersteiner* tanár *döblingi* magángyógyintézetében helyezték el. XIII. Leó pápa király megkísérelte, hogy a hercegi párt kibékítse, kísérlete azonban sikertelen maradt, mert a válás röviddel azután végleg bekövetkezett. Néhány

hónappal később *Purkersdorfba* vitték a hercegnőt, 1899. június 12-én pedig véglegesen *Coswigban* internálták és ugyanakkor gondnokság alá is helyezték.

Néhány hónappal ezelőtt ismét foglalkoztatni kezdte a nyilvánosságot a hercegnő és Mattasich-Keglevich viszonya, amikor tudniillik Mattasich pert indított volt ügyvédje ellen a hercegnő leveleinek kiadását iránt és ugyanakkor „Az utolsó évekéből” címen kiadta és Lujza hercegnőnek ajánlotta memoárjait. A könyvben részletesen megírta pörének történetét. Többek között a következőket írja:

Végre szabad vagyok és most az a legnagyobb törekvésem, hogy híreket szerezzek a hercegnő felől, hogy közelébe jussak és láthassam, hogy beszéljek vele és küzdjek a szabadságért!

Azután leírja a kísérleteket, melyeket ismételten kezd, hogy *Coswigban* találkozzék a hercegnővel. Egyszer, mikor a hercegnő csak a társalkodónője kísérte és *Pierson* tanár nem volt mellette, — valóban találkozott is vele az erdőben.

Erről a találkozásról ezeket írja:

A hercegnő egy fához támaszkodott, könyveze nyújtotta felém a kezét és így szólt: „Hát mégis van isten!” A hercegnő asszony aztán közölte velem, hogy nagyban reméli, hogy visszaadja a szabadságát. Ugyanolyan látam, amilyen akkor volt, amikor elszakították tőle. Változatlan volt a gondolkodásmódja, gyermeked kedélye és ugyanazok voltak a törekvései. Szép arcvonásait még nemesebbé tette a sok évi szenvedés és sebb volt, mint valaha.

Mattasich azzal végzi memoárjait, hogy az afférnek nem szabad elaludnia, nem azért, mert őrá van szó, hanem, mert olyan dolgok estek meg, amilyeneknek meggyőződése szerint jogállamban nem volna szabad megtörténniök.

FŐVÁROS

(*) A dohánygyárak kitéleplítése. A pénzügyminiszter ma tudatta a fővárossal, hogy az állami beruházásból a dohányjövédéki építkezésekre 6,820,000 korona jut s ennek felhasználásával a ferencvárosi és erzsébetvárosi dohánygyárakat, valamint a józsefvárosi dohánybeváltó hivatalát ki akarja telepíteni a fővárosból. Tudja, hogy ezzel az elhatározással a közönség régi óhaját teljesíti s ennek reményében elvárja, hogy a főváros a kitéleplítés végrehajtásához maga is segítőt kezet nyújt.

Az új telephez nagyobb területre van szükség, még pedig a gyárakhoz egyenkint 8000—8000 négyszögöl, a dohánybeváltó hivatalhoz 12,000 négyszögöl. A telkeket a miniszter a főváros olyan részében szeretné, amely a mai telepektől nem esik távol, hogy a most alkalmazott nagyszámú munkásnép az új telepek körül megtarthassa mai lakóhelyét s ne legyenek kénytelenek esetleg lakászülsőség miatt a munkából kiállni. Miután a miniszter meggyőződött, hogy a munkások leginkább a VIII. és IX. kerület külső részeit lakják, a következő telkeket átengedését kéri a várostól: a *dohánygyárak* céljaira: 1. a IX. kerületben a Mester- és gróf Haller-utca sarkán a mai vásárteret, amely a vagyonleltár szerint 7999 négyszögöl kiterjedésű és önként 60 koronával 479,988 korona értékben szerepel; 2. a IX. kerületben az Üllői-ut és Orczy-ut sarkán levő (Tisztviselőtelep) terjedelme 8422 négyszögöl, leltári értéke 50 koronájával 421,102 korona; a *dohánybeváltóhivatal* céljaira: a VI. kerületben a lőpor-tárdüli faiskolát, terjedelme 21,119 négyszögöl, értéke 40 koronájával 844,510 korona. A telkeket a miniszter leltári értékben óhajta megkapni s felhívja a fővárost, hogy a tárgyalásokat mielőbb indítsa meg, esetleg, ha a kért telkek más célokra lennének lekötve, ajánljon más alkalmas területet az építésre.

SZÍNHÁZ, ZENE

•• Nemzeti Színház. A nyári szünet után ma volt az első előadás a nemzeti színpadon. *Bercsik* Árpád józsi vigjátékával, a *Himfi* dalaival kezdtek meg az új szezont és a szépségű közönség sokat tapsolt a mulattató darab főszereplőinek, akik pihent erővel tértek vissza nyaralásukból. Új szereplő csak egy volt ma este: V. Molnár Rózi, aki Bay Annuskát játszotta, nagyon természetesen és vidáman. A régi közöl főleg *Mihályfi*, *Gált*, *Rózsahegyi*, *Gabányi*, Cs. *Alszeghy* Irmát és *Rákosi* Szidit tapsolták sok szeretettel a viszontlátás mai est-

jén. A szünet alatt több célszerű átalakítást végeztek a színpadon és a nézőtérben. A színpadon két füstelvezető készüléket alkalmaztak, — a színház belsejében két elsőemeleti páholy eltávolításával kiszélesítették az erkélyre vezető folyosót és a páholyok kettős ajtóiból egyet szintén kivetkelt, hogy a kijárást annál kényelmesebb legyen. A fővárosi tanács azon akadt fűnn, hogy az erkélyfolyosón nem fektették le a kívánt linoleum-takarót. Ezért nem akarta engedélyezni a mai megnyitó-előadást. De ez a hiány olyan csekély, hogy e miatt nem lett volna érdemes megzavarni a Nemzeti Színház munkarendjét. A belügyminisztériumnak is ez volt az álláspontja, amikor a Nemzeti Színház segítségére sietett.

•• Vigszínház. A mai estével véget ért a Vigszínház nyári pihenője is. Szezonnnyitással *Beyerlein* megkapó katonai drámáját, a *Takarodót* adta a lipót-körúti színház kitűnő személyzete, amely a vakáció után friss erőkkel és a töle megszokott zavarhatatlan figyelemmel állott munkába. Az első előadás nagyszámú közönség előtt, meleg ovációk közepett pergett le. *Tanay* Frigyes, *Góth* Sándor, *Gazzi* Mariska, *Fenyvesi* Emil, *Hegedűs* Gyula, *Szerémy* Zoltán és *Balassa* Jenő mind zajos tapsokra hangolták a publikumot. A Vigszínház szezonya pompás auspiciumnak között indult a mai zajos sikerű megnyitó előadással.

•• Tetemrehívás. A szezonnnyitás hagyományos dátumán a budai színház premiérral kedveskedett közönségének. *Kazalichy* Antal *Tetemrehívás* című hatásos drámáját mutatták be a telt ház sürű tetszésnyilvánításai között. A darab egy hivatalnoksalad drámáját tárja föl, a régi, bevált eszközökkel, amelyek a nagyközönség érzékenységét táplálják. A férjet, mert sikasztott, otthagya a felesége, de mikor a bűnt nem rugója napvilágra kerül, visszakívánczik hozzá. Akkor meg már ő nem, kell az elkeseredett embernek. A színpadi ember rutinja építette föl ezt a darabot. Jelenetről-jelenetre fokozódik a hatás és ha a jellemek és okok kidolgozásában nincs is eredeti stílus, a szerző a közönség érdeklődését mindvégig ébren tudja tartani. Az előadás lényegesen hozzájárult a darab szép sikeréhez. *Keszler*, *Réthy*, T. *Hadrik* Anna, *Szohner* Olga és *Medgyaszai* Vilma méltán kaptak zajos tapsokat. A szerzőt sokszor hívták, de csak az utolsó fölönas után jelent meg a lámpák előtt. A közönség elhalmozta elismerésével.

•• Magyar Színház. Ma nyitotta volna meg kaput a Magyar Színház is, de a székesfőváros tanácsa az elrendelt átalakítások egy csekély részletének elmulasztása miatt megvonta a nyitást engedélyt a színházról. Az elírt átalakítás — mint az igazgatóság jelenti — még holnap megtörténik és így a színház holnap este megnyílik a közönség számára. A *hajduk hadnaggyának* előadásával. A mai estére váltott jegyek holnapra érvényesek.

•• Szép mesén. Offenbach *La belle Lurette* című operettjének, amely *Szép mesén* címen kerül szombaton, e hó 3-ikán a Király-színházban bemutatásra, szereposztása a következő: *Malicorne* — *Németh* József, *De Marly* — *Mihályi* Ernő, *Campistrel* — *Vécsey*, *Merluhet* — *Fereny*, *Cigogne* — *Csiszér*, *Belhomme* — *Torma*, *Lurette* — *Bánó* Irén, *Marceline* — V. *Szathmáry* Zsuzsi, *Friquette* — *Csatay* Janka, *Rose* — *Pálffy* Mariska, *Clorinde* — *Kornay* Jolán, *Baptist* — *Szentgyörgyi* Györgyike. — A darab főpróbája szombaton délelőtt tíz órakor lesz a sajtó meghívott képviselői előtt.

•• Vigszínház. Holnap, pénteken, *Bilhard* és *Hennequin* *Csókpirulák* című bohózatát adják a Vigszínházban. A főszerepek *Góth*, *Tapolczay*, *Balassa*, *Vendrey*, *Szerémy*, *Kertész* Ella, *Csáky* Irén kezében vannak. *Lange* Sven színművéből, a *Csöndes szobákból* már teljes díszletezősséggel folynak a próbák. A darabot Szilágyi Vilmos rendezi.

•• A Budapesti Zenekiskola az Erzsébet-népekadémiában (Ákácfa-utca 32. szám alatt) kezdi meg az idei működését. A beiratások már augusztus 29. óta folynak. Élénk érdeklődés mutatkozik a kitűnően szervezett iskola iránt, melynek élén *Major* Gy. Gyula, a kiváló művész és zenepedagógus áll. A beiratások naponta 1-től 6-ig tartanak.

SPORT

A budapesti lóversenyek.

— Tizenkettedik nap. —

Budapest, szeptember 1.

A fogadó közönségnek oly sok keserves csalódást okozott nyári meeting a mai nappal véget ért. Könnyű a bucsu, mert nem sok örömmük tellett benne. Az utolsó nap is mindenképpen méltó maradt az előzőkhöz és a nagyközönség letörésével végződött. Mindjárt a bevezető futamban a favorit Matador szenvedett vereséget, míg a nap főversenyében, a Tenyészők díjában Planner tréner azzal kedveskedett a közönségnek, hogy két lovat is indított e futamban és pedig a Festetic-féle Patienceot és gróf Batthyány Ragtail-ját. A ringben mind a két ló odssa egyformán 2:1 volt. Természetes, hogy míg a beavatottak pontosan tudhatták, hogy melyik a jobbik ló, addig a közönség csak találgatásra volt utalva. Azt hisszük, Planner tréner urnak elég ideje van ahhoz, hogy odahaza rendezzen próbafutamokat és ne a közönség pénzén végezze kísérleteit. Hagadhatatlan, hogy nagyon gyakori eset és talán kikérülhetetlen, hogy egyik-másik futamban egy trénerrel több ló ne vegyen részt, de viszont a mai eset olyan volt, hogy igazán semmi szükség sem volt arra, hogy a közönség megtévesztessék. Ez utóbbi célt látszik igazolni az a körülmény is, hogy a megvert Ragtailt Lewissel, a sampion zsekeával lovagoltatták, míg az otthoni próbák alapján kitűnő Patience Janek vezényletére bízták. Egy meglepetés volt még Rendetlen győzelme, mely 60 kilo abszolút súly alatt játszva verte le ellenfeleit. Az utolsó futam betetőzte a meetinget jellemző össze-visszafutásokat. A három reával induló Paprika ugyanis csufos vereséget szenvedett a folyton-folyvást rosszul futó Ducrotól. A nagyközönség ezek után igazán meg lehet elégedve, hogy a meeting véget ért, csak az a kár, hogy alig néhány hét múlva újból megjelennek a telivértversenyek előmozdítóit.

A részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlenek díja. Díj 3000 korona. Távoleség 2000 méter. Gróf Festetic T. Dolomija (Lewis) első, Matador (Cleminson) második, Tibore (Martinkovics) harmadik, aztán Mardennius, Disappointment. Totalizátor: 10: 33. Helyrefogadások: I. 50: 72. II. 50: 64.

II. Háromévesek handicapja. Díj 4000 korona. Távoleség 1800 méter. Gróf Degenfeld J. Mizije (Bonta) első, Vergissmich (Martinkovics) második, Nyalka (Lewis) harmadik, aztán Katona, Kozák. Totalizátor: 10: 29. Helyrefogadások: I. 50: 86. II. 50: 112.

III. Tenyészők díja. Díj 10.000 korona. Távoleség 1100 méter. Gróf Festetic T. Pa encea (Janek) első, Ragtail (Lewis) második, ranel'n (Taral) harmadik, aztán Jeanette, Rózsabimbó, Junák. Totalizátor: 10: 42. Helyrefogadások: I. 50: 104. II. 50: 78.

IV. Nürsery-Beaten-handicap. Díj 3000 korona. Távoleség 1000 méter. Gróf Batthyány E. Pieuje (Taral) első, Barázás (Pretzner) második, Róna (Lewis) harmadik, aztán Góhér, Prater, Visegrád, Tiszavessző, Tigra, Lady Russell, Rézi, Isar, Heldin, Hamis hir, Kacérány, Nászuram, Bona sera, Flóra. Totalizátor: 10: 22. Helyrefogadások: I. 50: 70. II. 50: 106. III. 50: 84.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távoleség 1000 méter. Boross J. Blasonja (Krouzil) első, Rosette (Klimscha) második, Pergola (Rothfuss) harmadik, aztán Gage, Szende, Boite á surprise, Szürkület, Calabrias, Eye to Hounds, Penniless, Kuli. Totalizátor: 10: 64. Helyrefogadások: I. 50: 104. II. 50: 102. III. 50: 274.

VI. Fladók handicapja. Díj 2000 korona. Távoleség 1000 méter. Gróf Batthyány E. Rendetlenje (Bulford S.) első, Teles (Cleminson) második, Minlu (Krouzil) harmadik, aztán Corfu, Derü, Rother bon, András, La Plata. Totalizátor: 10: 170. Helyrefogadások: I. 50: 224. II. 50: 132. III. 50: 84.

VII. Beaten-handicap. Díj 3000 korona. Távoleség 2000 méter. Báró Üchtritz Zs. Ducroja (Baines) első, Paprika (Martinkovics) második, Match boy (Smejda) harmadik. Több ló nem futott. Totalizátor: 10: 41.

Nyíltér.

Egyéves önkéntesek részére a legolcsóbban és legelőnyösebben készíti az egyenruhafelszerelést
Egyéves önkéntesek részére küld általános árjegyzékét
Egyéves önkéntesek részére sorozás és áthelyezési kérvényintésként általános küld a legelőnyösebb polgári ruhát készít
Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítók
 BUDAPEST, Váci-utca 35.

(Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Egyéves önkéntesek

legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszereléseiket az előnyösen ismert

BLUM és TÁRSA

szerb királyi és József főherceg udvari szállítóinál

BUDAPEST,

Kossuth Lajos-utca 14—16.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Affér a vasuton. Horvátországból érkező híradások a napokban egy rablótámadásról adtak hírt, amelyben Kaszás Bernát államvasuti főmérnök neve is szerepelt. A főmérnök, akinek Sziszekre való utaztában egy katolikus pappal ártatlan afférja volt, mielőtt a tendenciózus hírekről értesült, rágalmazásért porbe fogta a plébánost. Kartársai különben nyilatkozatban szolgáltattak eleget az ártatlanul megrehurtolt főmérnöknek.

§§ Az utolsó csók. Folyton féltékenykedett Grimm József acai asztalos a feleségére, Schneider Katalinra, aki végre is megunt az örökös perpatvart és feljött a fővárosba szolgálni. A férje csakhamar utána jött és felkereste a szolgálati helyén. Minthogy kibékítenie nem sikerült az asszonyt, egy utolsó csókot kért tőle. Az asszony, csak hogy megszabaduljon tőle, odatarotta a száját. Ebben a pillanatban a férje leharapta az orrát. A budapesti büntetőtörvényszék ma súlyos testi sértésért négy havi fogságra ítélte Grimm Józsefet.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Tokio, szeptember 1.

(Reuter.) Kuropatkin az összes rendelkezésre álló csapatokat Liaojangnál koncentráltta volt és a legutóbbi három napon a japán támadások ellen ismételtelen rendkívül heves ellenállást fejtett ki. Ojama tábornagy az egyesített japán hadseregeket rávevete az orosz csapatokra, amelyek számos kitűnően megerősített állásban voltak és azokat csökönyösen védelmezték. A japánoknak végül sikerült az oroszok balszárnyát visszanyomni. Hosszu ideig azonban a jobboldalon nem tudtak eredményt elérni, mert az oroszok támadásaikat ismételtelen visszaverték.

Tokio, szeptember 1.

(Reuter.) Ma reggel a japánok balszárnya sikeres támadást intézett a Hiacsicsai magaslato ellen a Sacan hegytől nyugatra és áttörte az orosz vonalat. Ez a siker tette valószínűleg szükségessé az oroszok centrumának és jobbszárnyának azután bekövetkezett visszavonulását. Itt azt tartják, hogy Kuropatkin teljesen meg van verve. Ojama tábornagy azt táviratozza, hogy a Liaojang elleni rohamtámadásnál szenvedett veszteségei jelentékenyek. Kuroki tábornok veszteségei augusztus 24-ikétől 16-ig 2255 embert tettek ki.

Tokio, szeptember 1.

Délután 5 óra.

(Reuter.) Hire jár, hogy a japánok ma bevették Liaojangot. A hír megerősítése még nem érkezett.

Tokio, szeptember 1.

(Reuter.) A nép körében most azt tartják, hogy Port-Arthur eleste szeptember derekán fog bekövetkezni.

TÁVIRATOK

Mirbach fölmentése.

Berlin, szeptember 1. Mirbach bárót, a császárné főddvarmesterét a hivatalán kívüli ráruházott állásától mint a császárné magántitkárárt és magánpénztárának kezelőjét ebbeli tisztétől ismételt kérésére felmentették. Ezt a hivatalt Dehrre, a volt

országtanácsosra ruházták. Mirbach az általa vezetett egyházi és közhasznú egyesületekben viselt elnöki állásairól is lemondott.

Az angol király állapota.

London, szeptember 1. A párisi tőzsde ma Eduárd angol király egészségi állapotáról elterjedt kedvezőtlen hírről szemben dr. Ott, a király orvosa ma délután a Reuter-ügynökséghez Marienbadból intézett távirata azt mondja.

A királyi ideai fürdőkurájának kitűnő hatása volt. A király Marienbadtól minden tekintetben legközelebbi egészségben hagyja el és azt mondja, hogy egész életében soha jobban nem érezte magát.

Az angolok Tibetben.

Simla, szeptember 1. Az angol Tibet-expedíció előreláthatólag szeptember 15-én elhagyja Lhasát.

A francia kulturharc.

Páris, szeptember 1. Félhivatalosan jelentik, hogy a kormány elrendelte Geay lavalai püspök javadalmának felfüggesztését. A Figaro jelenti, hogy vatikáni körökben azt várják, hogy dijonai püspök követni fogja Geay példáját és haladéktalanul vissza fog lépni.

A krétai kormányzó utja.

Brindisi, szeptember 1. György görög herceg ma ideérkezett és továbbutazott Rómába.

Sztrájk.

Chicago, szeptember 1. Az összes mészáros-legendék általános sztrájkba léptek. A Trade Union hivatalnokai kijelentik, hogy 15.000 vághidhi munkás csatlakozott a csomagolók sztrájkjához és hogy a huspác komolyan veszélyeztetve van.

Charleroi, szeptember 1. Reggel óta a Charleroi medence összes üvegüthi eloltották tüzeit. A munka beszüntetése általános. Csak egy üvegüthi dolgozik Marchionnesben, ahol nem történt kizárás. Mindenütt nyugalom uralkodik.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 1. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott buza tiszavideki 11.20—11.45 K., búsági 10.95—11.30 K., mosoni és győri 10.95—11.25 K. Rossz tót felvidéki 8.15—8.30 K., pestmegyei 8.20—8.45 K., különféle magyar 8.—8.25 K. Tengeri 7.60—7.80 K. Zab 7.25—7.70 K., válogatot 8.25 K.

Bécs, szept. 1. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 649.50. Magyar hitelrészvény 759.50. Bécsi bankjegysület 280.25. Union-bank 533.50. Landerbank 525.—. Osztrák-magyar Államvasut részvény 433.50. Déli vasut 89.50. Bilibölgyi vasut 423.—. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 344.—. Rímamurányi vasúti 505.—. Alpési bányarészvény 443.50. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.30. Osztrák koronajáradék 97.10. Lombard —.—. Török sorsjegyek 130.50. Német birodalmi márka 117.23—117.30. Napoleon d'or 19.04.

New-York, szeptember 1. (Terménytőzsde.) (Zárólat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 15.— (11.50). Szept-re 11.88 (—). Dec-re 11.77 (11.58). New-Orleansban helyben 11.3/4 (11.3/4). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.85 (7.70). Stand white Philadelphian 7.80 (7.65). Refined in Cases 10.55 (10.40). Credit Balances at Oil City 1.53 (1.50). — Zeir: Western steam 7.55 (7.40). Rohe és Brothers 7.50 (7.40). Tengeri irányzata szilárd. — Szept-re 58.1/4 (59.1/4). — Okt-ra —.— (—). — Dec-re —.— (—). — Buza irányzata szilárd. — Píros ószi helyben 111.3/4 (110.—). Szept-re 113.— (112.—). Dec-re —.— (—). — Máj-ra 111.3/4 (111.3/4). — Májusra —.— (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz 8.1/2 (8.1/2). Aug-ra 6.65 (—). Nov-re 6.95 (6.90). Liszt: Spring Wheat clears 4.— (4.—). — Cukor: 3.3/4.—.— (3.1/4). — Óm: 27.20—27.40 (27.—27.30). — Rész: 12.62—12.75 (12.62—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, szept. 1. (Terménytőzsde.) (Zárólat.) Buza irányzata szilárd. Szept-re 106.3/4 (106.3/4). Dec. 1.09 (—). — Tengeri irányzata szilárd. — Szept-re 53.7/4 (53.1/4). — Zeir: Okt-re 6.97 (7.—). Jan-ra 7.12 (—). — Szalonna short clear 8.37 (8.37). — Sertéshús: Okt-re 11.15 (10.97). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

REGÉNY

KÉT SZENVEDÉLY

Írta: APRAXIN JULIA grófnő

(32)

A kis madarak vigan csicseregtek, a tücskök cripeltak, a darazsak és a méhek zümmögtek, a szitakötők könnyedén röpködtek, nagyokat lendülve, megszámlálhatatlan rovar nyüzsgött mindenfelé, a pacsirták énekeltek, a hangyák jöttek-mentek, szörnű tevékenységgel hordva terheket, gabonaszemeket, szalmaszál-darabkákat, a méhek virágról-virágra szálltak és kiszivták legdusabb nedveiket; a lepkék szerelmesen szálltak virágról-virágra; a friss reggeli szellő lágyan fújt, megörgetve a fákat és a bokrokat; a hegylakók kiáltásai oromról-oromra szöttek és erősen visszahangzottak; itt-ott, a völgy némely irányából a csordások dudája hallatszott, a legelésző tehének kolompja jelezte az állatok egyforma lépését, a juhok, a bárányok, a kecskék bégettek, a lovak nyertettek, a tehének és az ökrök bögtek; a juhászok fontosságú tudatában ugatva tereltek vissza az elkalandozott jószágot.

A közeli falvak ércharangjai elküldték magasztosan csengő hangjukat, jelezve a falvak népének a reggelt. Amikor az ember először fordul az istenhez!...

A fölkelő nap sugarai, a mezők illata, a természet ébredése, a harangszó... főként a harangszó kiragadta Juliát levertségéből, amelybe fájdalomla döntötte. Az isteni harangok hangjai visszaadták a valóságnak... Isten felé fordították!

Akkor rémült csak meg, amikor meglátta annak az örvénynek a mélységét, amelybe Armand íránt való szerelme sodorta megint. Végtelen szenvedély, bűnös szenvedély, olyan szenvedély volt az, amelynek ereje csak könnyeket és lelkiismereti furdalásokat okozott neki.

Félt attól a vihartól, amely lelkében dult, reszketett ettől a szerelemtől, amely a lelkén uralkodott!... Izgatottan nézett körül... És a harangok egyre szóltak.

A boldogtalan Julia lelkiismerete némán feljajdult.

Anyja lelkéhez könyörgött, hogy legyen segítségére; imádkozzék érte, kérje az istent, hogy segítsen neki elfojtani, megsemmisíteni ezt a szerelmet.

Ó hatalmas hit!

A fiatalasszony mintha egy pillanatra az anyja hangját hallotta volna, amint beleegyezik a szent harangok szavába; ideges remegés fogta el és térdre borulva, könnyekben tört ki.

Újra valami titokzatos kapcsolat szövődött ftt isten és az ő teremtménye között!... Julia úgy érezte, hogy sugárzó fényesség övezi körül; értelme egészen világos lett újra és sokáig volt elmerülve jótékony elmélkedésekbe.

Felállott, áldva az urat. Csuda ment végbe benne! Isten segítette abban, hogy leverje az ördögöt, aki kísértette és veszedelmes tanácsokat suttogott a fülebe. Megadta neki, hogy anyja hangját hallhassa!... És ez a hang megmentette, visszavezette istenhez!

Könnyes tekintet vetett az ég felé és remegő ajkáról háláadó szavak foszladoztak. Aztán lassan, szilárd léptekkel a falu temploma felé ment.

A mise alatt, a felmagasztaltság pillanatában Julia úgy érezte megint, hogy ismeretlen szférákba emelkedik; úgy tetszett neki, hogy halhatatlan lényre elszakadt halandó részétől s hogy a hitnek egy csudája révén lelke természetfeletti, végtelenül ragyogó, végtelenül tiszta régiókba repült. Ezekben a régiókban azt hitte, valami rendkívüli harmóniát érez, amely olyan átlátszó és szelid rezgésnek az akkordjaiból áli, hogy még az angyalok is odacsábultak, hogy hallhassák s hozzájáruljanak édes, illetett hangjukkal.

Mikor Julia fölemelte a fejét, nyugodt volt. Isten megadta neki az erőt, hogy leverje a bűn kísértéseit is.

És újabb benső küzdelem után Julia érezte, hogy ettől a pillanattól kezdve csakis a földi dolgoktól elkülönítve fog gondolni Armandra, hogy úgy gondol rá, mint ahogy az angyalok gondolnak bizonyára egymásra az égbén, a nélkül, hogy az ő kölcsönös szerelmük elhomályosítaná ezüstszárnyaik makulátlan fehérségét.

Kiérve a templomból, a fiatal márkiné boldogan érezte azt a változást, amely újra végbe ment lelkében.

Szomorúan, sebzett szívvel, rendkívüli erővel érezte azt a bánatot, amelyet Armand elutasítása okozott neki; most pedig, miután fölemelkedett az imádkozás útján az emberi gyöngeségek fölé, megtalálta a nyugalmat isten, az ég és az angyalok gondolatában.

A természet közvetlenül visszakapta Julia szemében rendez báját, azzal a különbséggel, hogy mostani báját a gyöngéd mélabu fátyola borította be; de a szellő, amely a lombok között járt, a mező nyugalma, a virágok illata, a madarak szárnysuhogása és csicseregése, a lepkék röpködése, a darazsak zümmögése, a tehének kolompolása, a pásztorok hívogató szava, a kutyák ugatása, a duda hangjai, mindez kedves volt neki.

Ebben a lelkiállapotban érkezett vissza a kastélyba.

A családot együtt találta a szalonban; természetesen beszélt, mindenféle erőfeszítés nélkül, magatartásában sem örömet, sem szomorúságot nem áruít el. Lelkének a tisztasága szemében tükröződött; egész lényé ott összpontosult.

Mégis egy pillanatra meglátva azt a helyet, ahol Armand még az előző napon mellette ült, szíve szomorúsággal telt meg. Visszamedített a szavakra, amelyeket mondott neki, látta az ajtót, amelyen olyan gyakran belépett és azt kérdezte magában, vajjon sohasem lépi-e már át ennek a szobának a küszöbét. Önkéntelenül könnyek szöttek megint a szemébe; de ezeket a könnyeket hamar elfojtotta. Joga volt-e ezeknek a könnyeknek az ontásához annak a jelenlétében, aki olyan jó volt hozzá, akit, mint a legjobb apát, imádozt!

II.

Amikor Armand elbucszott Juliától és felszökött a Viktóriába, a kocsiira kiáltva: Induljunk, Jean! Induljunk! — sokáig maradt ő is úgy, hogy nem tudott magának számot adni arról, mi történt vele, olyan nagy volt a fájdalma.

Csak amikor a kocsit megállott a pályaudvar előtt, nyerte vissza megint gondolkodó képességét és jutott az eszébe az, hogy miért is van ott tulajdonképpen.

Kiszállt, köszönt Jeannak, egy louis-t adott neki, a pénztárhoz ment és jegyet váltott Párisba. Hálófülkét bérelt, a kalauznak is egy louis-t adott és megkérte, igrkezzenek őt Párisig egyedül hagyni.

Mikor a lokomotív éleset fűttengett az induláshoz, Armand élnék szomorúságot érzett. Julia megjelent lelki szemei előtt, könnyek között és sokkal szebb volt, mint valaha...

Az utazást nagyon hosszúnak és szomorúnak találta Armand, alig aludt valamit egész éjszaka. Egy pillanatot sem vesztegetett és mihelyt Párisba érkezett, sietett, hogy fölkeresse Anglard Viktort.

Ki akarta tánni lelke mélyét e kitűnő barátja előtt, mert nem tudta tovább egyedül elviselni lelkiállapotát.

Mikor Anglardhoz érkezett, az még nem volt ébren; de azért bement a hálószobájába az inasával, aki azt mondta, hogy itt az ideje, hogy az ablaktáblákat ura szobájában kinyissa.

Armand jobbra ment Viktor ágya felé és megérintette a vállát:

— Viktor! — szólította.

Anglard kinyitotta a szemét és ráismerve Armandra, felült az ágyában és a szemét dörzszölte erősen.

— Hogyan! — kiáltott fel. — Te itt!... Visszatértél Svájból! De hát mindig is így cselekedtél te. Hű maradvai régi szokásaidhoz, mindig csak nagy meglepetéseket tartogatsz a szá-

momra, egyik nagy nagy meglepetés a másikat éri... Na, mindenekelőtt ölelj meg, aztán végy egy karszöket, ülj le és engedd meg, hogy fölkelhessek. Amíg öltözködöm, Gregoire reggelit készít nekünk. Mit parancsolsz, teát, kávét, vagy egy csésze csokoládét, mint valami nemes hidalgo?

— Teát kérek.

— Amint hallotta, Gregoire, a vikont ur teátni fog; legyen gondja rá, hogy jó legyen; ami engem illet, én kávét iszom, de erős legyen. Gregoire távozott.

— Engedd meg, hogy egy pillanatra öltözőszobámba menjek — mondotta Viktor Armandhoz fordulva. — Hé — tette hozzá újságot nyújtva át neki — itt a Figaro, épp most hozták. Nesze; amíg mosakodom, egy kicsit elszórakoztass majd. Egy pillanat múlva a tied vagyok.

E szavakkal Anglard a dolgozószobájába lépett, amelynek az ajtaját nyitva hagyta.

Armand magára maradt, gépiesen lapozgatta a Figarot; de a nélkül, hogy csak bele is nézett volna, bal könyökét egy kis asztalra támasztotta, amely ott volt mellette, homlokát a tenyerébe hajtva s egyik kezében a Figarot tartva szakadatlanul, a lapot a térdére nyugtatva.

Összeszorított ajakkal, maga elé meredve, gondolatai a messzeségbe kalandoztak, Mon-Repos körül röpködtek; Juliával foglalkoztak, szerelmük emlékeivel, könyveikkel s átengedte magát egészen szívettépő fájdalomnak, amelyet a válásuk okozott.

Anglard többször is bekiáltott hozzá a szomszéd szobából, hogy ne túrelmetlenkedjék, nonsókára bejön hozzá; de mert Armand gondolataiba volt mélyedve, nem felelt s azt hitte, Charcot bizonyosan a Figaroval szórakozik s nem hallotta, mit mondott.

Végre, miután befejezte az öltözést, visszament a barátjához.

— Nos! — mondotta. — Mi újság! Mit mesél ma a Figaro?

Armand felemelte a fejét és belebámulva Anglard szemébe, mint aki nem tudja, mit beszélnek hozzá.

A Figaro? — mondotta, mintha álomból riadt volna fel.

— Igen, igen, a Figaro, amelyet a kezdetben tartasz — felelte Anglard és csak akkor vette észre, milyen különös Charcotnak az arca. — Ah! — tette aztán hozzá mosolyogva. — De hát hol kalandozol? Mi történt veled, szegény barátom?

(Folytatása következik.)

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.
— Szeptember 1. —

Állomások	Levegőmag. mm.	Hőmérséklet °C	Szél irányja és erője (1-10)	Felhőzet (1-4)	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						mx.	mn.
Alma-Belátina	63.5	10.2	EK 2	4	—	22	9
Késmárk	62.8	9.2	EK 1	1	—	—	—
Budaörs	60.8	15.0	—	0	—	24	13
Ó-Gyál	60.9	16.6	—	1	—	27	12
Bécs	59.0	16.2	EK 1	1	—	24	13
Zágráb	61.0	17.2	EK 1	1	ny	25	13
Fiume	61.3	16.7	—	1	24	24	13
Pecs	61.3	16.6	—	1	24	24	16
Debrecen	60.9	—	—	0	—	24	8
Szeged	61.3	16.8	DK 3	4	—	25	14
Arad	61.6	17.7	EK 4	0	—	23	16
Temesvár	61.4	15.4	EK 3	1	—	24	13
Kolozsvár	—	11.4	—	0	—	22	10
Vajda-Bunyad	62.7	13.9	EK 5	—	—	22	12
Nagyvárad	64.0	10.6	DK 1	0	—	19	7
Bécs	60.7	17.0	Ny 3	3	—	23	15
Prága	60.8	17.4	—	4	—	26	12
Krakó	61.9	14.2	—	0	—	21	14
Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—
Bregenz	63.2	13.4	Ny 1	4	14	18	11
Szaburg	62.4	14.2	D 1	1	18	—	—
Klagenfurt	59.9	15.4	EK 1	4	—	23	11
Lesina	61.9	21.8	DK 3	1	—	25	17

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D = dél, É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, 6 = hó, 7 = köd, 8 = zivatar.

Hazánkban az idő tognap száraz volt és a hőmérséklet normális értékre emelkedett. Ma reggel a délnyugati részekben eső állott be.

Nyugaton a levegőnyomás emelkedett. Sekély depresszió van a keleten és az Alpesek táján.

Európában kisebb-nagyobb esők mindenfelé előfordultak. A hőmérséklet nyugaton alacsonyabb lett.

Küldés: Sokhelyütt — főleg nyugaton — eső várható hősüléssel.

KÖZGAZDASÁG

Gazdatisztek vándorgyűlése. A Nem-Okleveles Gazdatisztek Országos Egyesülete vándorgyűléseket tart, a gazdatiszti törvény megváltoztatása tárgyában. Augusztus 23-án Ersekújváron és Nagyváradon tartottak olyan vándorgyűlést és azt a határozatot hozták, hogy a nem-okleveles gazdatiszti osztály az egész országban lép akcióba. A gyakorlati vizsga tárgyában pedig kimondották, hogy egyeseknek a vizsgára való jelentkezését mint kivételt az elvi álláspont megtagadásának nem tartják. — Szeptember 11-én *Detűd* és *Szombathelyen* tartanak vándorgyűlést a nem-okleveles gazdatisztek.

Gyümölcskiállítás Baján. A *Bajai Gyümölcsészeti Egyesület* 17-én gyümölcskiállítást és vásárt rendez a bajai ipartestület nagytér-ében. A kiállítás és vásár 20-ig tart.

Hajózás. A *Dunagőzhajózási Társaság* közli, hogy a beállott vízjárulás következtében a postahajók nemcsak Moldováig, hanem *Orsováig* is közlekednek és hogy a személyszállító hajók *Karlóca* állomáson e hó 2-ától kezdve ismét kikötnek.

Az Első Leánykiházatási Egylet m. sz. gyermek- és életbiztosító-intézetében (Budapest, VI. Teréz-kört 40—42. sz.) ez év augusztus havában 1,689.900 korona értékű biztosítási ajánlatot nyújtottak be és 1,104.600 korona értékű új biztosítási kötvényt állítottak ki az intézetben. Biztosított összegek fejében 59.456 koronára 69 fillért fizettek ki. 1904. január 1-től 1904. augusztus 31-ig 12,636.700 korona értékű biztosítási ajánlatot nyújtottak be és 12,015.900 korona értékű új biztosítási kötvényt állítottak ki. — Biztosított összegek fejében 571.136 koronára 61 fillért fizettek ki. — Az intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legelőszőbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

Sorsolás. A székesfővárosi százmilliók köl-önön kötvényeinek a XVI-ik sorsolása ma délelőtt ment végbe a Központi Városháza tanácssterm-ében *Halmos János* polgármester elnöklése mellett. A sorsolást *Salatiév* Ferenc számtanácsos intézte. Kihúztak ezúttal 90 darab 200 koronás, 44 darab 1000 koronás, 107 darab 2000 koronás, 23 darab 5000 koronás és 4 darab 10.000 koronás kötvényt.

A kihúzott 200 koronás kötvények a követ-kezők: 3509 4477 6783 14880 6840 19171 18115 1241 3989 18643 1161 12159 2103 16316 6002 8876 14943 3716 9775 16735 6803 9188 19049 10445 11209 7671 1355 16450 7182 18425 15075 13123 14856 11369 6707 3666 18203 1590 13825 3592 4507 6073 3590 10918 11063 12329 8764 12587 6222 8332 9974 6850 17436 1419 9344 4535 507 17759 6404 10246 2772 5925 12932 17437 2642 3001 5588 15173 10814 2038 19354 13091 17114 2423 5466 5240 3769 1834 12955 7013 6300 1487 12650 13231 2554 19426 1259 16175 1091 és 16236. *Ezer koronásak:* 1438 1361 3305 88 1643 9517 4966 4202 946 6433 8238 5275 428 7290 4158 500 9301 5719 6281 5915 2652 108 5664 4210 6130 8306 2548 3968 5514 2619 7530 8820 9685 3950 3715 380 585 7340 9378 64 3358 505 9017 és 5015. *Kétezer koronásak:* 13303 7174 8612 9463 2057 19490 19613 13250 8682 23960 5551 24618 13886 3543 16088 11951 5757 16537 8829 18460 23384 14430 13209 3922 24652 18507 16014 10736 19302 23765 14857 11518 17643 4213 2021 7798 15909 1830 7880 4451 15555 24438 11517 14984 14988 8331 3369 9900 6313 2075 20788 4750 2665 5403 23776 19397 21644 13112 5890 13454 8744 10738 1604 2065 9032 22806 11756 14604 18517 14417 5899 12843 4667 22380 17234 17235 18444 19741 13343 8471 10692 23049 21640 22403 1634 1203 20281 13342 16192 24960 8821 13229 14379 1271 19396 17544 23423 6190 23766 22613 9272 12396 14871 4948 3065 14024 és 24940. *Ötezer koronásak:* 4312 4225 3306 4362 2217 1548 5129 3505 2442 1966 3640 3435 2376 1540 2686 4939 789 2082 1473 1369 1724 2299 és 2140. *Tízezer koronásak:* 754 170 213 és 284. A mai napon kihúzott kötvények kamatozása 1905. március elején megszűnik.

A magyar vörös kereszt-egyesületi sorsjegyek 55-ik sorsolását ma délután tartották meg gróf *Zichy* Nándor elnöklésével.

Törlesztésre húzták a következő 38 sorozatot: 265 407 428 593 1248 1474 1590 1597 1907 1969 2045 2087 2314 2445 2521 2741 3541 3871 3992 4187 4631 4799 5006 5029 5088 6242 5705 5971 6021 6022 6084 6322 6544 6644 6616 6969 7681 és 7878. A sorozatokban foglalt összes sorsjegyeket október 1-től fogva egyenként 15 koronával a Magyar Földhitelintézet váltja be. Nyeremény-nyel húztattk: *Huszezer koronát* nyert 5716 sor. 60 sz. sorsjegy. *Ezer koronát* nyert 1034 sor. 43 sz. és 4719 sor. 730 sz. *Kétszáz koronát* nyert 2040 sor. 35 sz. és 7769 sor. 81 sz. *Száz koronát* nyert 100—25 431—22 462—22 523—49 1185—9 1496—

47 1499—21 1522—05 1534—86 1782—25 2060—33 3824—15 3913—56 4312—55 4423—87 4636—25 4670—24 6476—53 6787—39 és 7381—56. *Ötven koronát* nyert 1630—4 1716—71 1948—37 2094—65 2379—43 3016—16 3297—21 4107—13 4171—75 4771—66 5526—17 5631—44 6141—59 6423—23 6792—48 6977—17 7290—64 és 7767—53. A nye-reményösszegeket a Magyar Vörös Kereszt-Egye-sület igazgatóságának utalványára szintén október 1-től kezdve a Magyar Földhitelintézet fizeti ki.

A *Bazilika-sorsjegyek* húzása. Az egyházi műemlékek nyereeményközlöny-sorsjegyeinek har-minckilencedik húzása ma délután történt meg a katolikus kongrua-bizottság ülésében dr. *Neményi* Imre kultuszminiszteri osztálytanácsos elnökelete alatt. Kihúzták a következő 31 sorozat-sorozatot: 226 1687 1720 1933 2111 2219 2858 3917 4139 4331 4871 4934 5082 5067 5079 5426 5623 5637 5849 5897 6053 6324 6653 6678 6700 6813 6856 7121 7441 7453 és 7577. A *Huszezerkoronás* főnyereményt nyerte a 6983—33. *Ezer koronát:* 2483—24 és 3122—78. *Kétszáz koronát:* 4124—42 és 2577—41. *Száz koronát:* 7393—79 50—22 566—87 5853—89 5973—10 3286—21 5435—38 2039—76 5309—51 211—35 4700—85 1247—61 7966—83 5533—11 5128—65 108—100 7938—49 1701—27 1555—3 és 758—33. Ezenkívül kihúztak 18 darab 50 koronás nyereményt. A kihúzott sorozatszámok összes nyerőszámaikat egyenként 13 koronával vált-ják be.

Vásárosarnok. (*Vámos és Bruszt jelen-tése.*) A mai nap forgalma kisebb hozatalok és gyengébb értéklődés mellett lanyhább volt az előző napok forgalmánál. Részleteiben a követ-kezőképpen alakult az üzlet: *Husfélék:* marha-hus minőség szerint 70—83 koronára 100 kilon-ként. Öltött borjúk bőrbén, hosszan mérve, súly-levonás nélkül 76—84 fillérrel voltak a for-galomban kilonként. Sertés-hus kilogrammja 108—116 fillér. — *Vad-félék:* Őz 130—150, szarvas 80—90, vaddisznó 70—92 fillér kilon-ként, nagy nyulak darabja 2.66—3., koronra. Fogoly párja 120—140 fillér. — *Tojás:* Meg-bizhatóan friss telt tojás iránt változatlanul jó az érdeklődés, mai ár ilyenért 68—70, gyen-gébb minőségű 62—65 koronára eredeti lá-dáknaként. — *Tejtermékek:* I. rendű szövet-kezelte teavaj 2.10—2.30, jó friss főző-vaj 1.60—1.80, friss tehéntúró 16—20 fillér kilogrammonként. — *Élő baromfi*ban lanya-ha az üzlet, ma rántani való csirke 1.—1.30, sütni való 1.30—1.80, tyúk 2.—2.40, kacska 1.80—3.40, lud 4.—6. koronát jegyzett páron-ként minőség szerint. — *Gyümölcs-félék:* Szőlő ma kevesebb érkezett és az árak kissé javul-tak. Ma chassellias 32—36, passantúti 44—50, oportó 20—26, mézes fehér 20—24, fillér kilon-ként. Őszi barack 16—50 fillér kilonként. Kéz-zel szedett, hamvas magvaváló szilva 10—12 K. mm.-ként vagontételekben. Görög dinnye I. r. 25—50, II. r. 16—24 K.100 darab. Bur-gonya és vöröshagyma iránt változatlanul jó az érdeklődés.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára *Budapecsten* 51.50 koronára pénzben, 52.50 koronára áruban. — *Décsben* a kontingentalt készáru 54.50 koronára pénzben, 54.80 koronára áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marha-vásártéri vásári pénztár-résztulajtnárság tudósí-tása.) Felhajtás. Vágómarhák: Magyar ökör 503 darab, magyar tehén 495 darab, szerbiai ökör 1370 darab, szerbiai tehén 174 darab, nö-venedékmarcha 30 darab, bivaly 59 darab, bika 148 darab, összesen 2786 darab és 1017 darab a hét folyamán a vesztegetvására. — *Gazdasági marhák:* Igás- és hizlaltul való ökör 36 darab, fejstehen 152 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómar-hákért: Magyar hizott ökör legjobb minőségű 66.— K.-tól 72.— K.-ig, kivételesen 74.— K.-ig, — kilonként élő sulyban, középminőségű 58.— K.-tól 64.— K.-ig, silányabb minőségű 50.— K.-tól 57.— K.-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 52.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, silányabb minőségű 40.— K.-tól 50.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minő-ségű 68.— K.-tól 74.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, középminőségű 52.— K.-tól 66.— K.-ig, silányabb minőségű 43.— K.-tól 50.-ig. Szerb és boszniai ökör, legjobb minőségű 46.— K.-tól 62.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, silányabb minőségű 36.— K.-tól 45.— K.-ig. Bika, jobb minőségű 56.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, silányabb minőségű 40.— K.-tól 54.— K.-ig. Bivaly 24.— K.-tól 44.— K.-ig, ki-vételesen — K.-ig. Magyar tehén 36.— K.-tól 56.— K.-ig, kivételesen — K.-ig. Tarka te-hén 47.— K.-tól 62.— K.-ig, kivételesen — K.-ig. Csontozni való marha 27.— K.-tól 36.— K.-ig. Mind 100 kilonként élő sulyban. Gazda-sági marhákért: Igás ökör elsőrendű — K.-tól — K.-ig 100 kilogrammonként, kiv. — K.-ig, — K.-tól — K.-ig páronként, középmi-nőségű — K.-tól — K.-ig 100 kilogram-

monként, — K.-tól — K.-ig páronként, silányabb minőségű — K.-tól — K.-ig 100 kilogrammonként, — K.-tól — K.-ig pá-ronként. Hizlaltul való ökör, fehér 100 kilo-grammonként — K.-tól — K.-ig. Fejst-ehen, kereszttezett színes 150.— K.-tól 220.— K.-ig darabonként, bonyhádi faj — K.-tól — K.-ig darabonként, kivételesen — K.-tól — K.-ig, igás bivaly — K.-tól — K.-ig páronként. — Vágómarhából a felhajtás ugyan mintegy 1000 darabbal kisebb volt a multheti-nél, a vételkedv, dacára az alacsony áraknak, nyomott volt, mivel a multheti forgalmi korlá-tozások fenntartattak. Habár falusi és helybeli mészárosok a potom áraknál fogva, szükségle-tükön felül vásároltak, mert belátták, hogy a már vásáron jegyzett alacsony árak tartósak nem lehetnek. Csupán elsőrendű hizott ökrök tartották meg multheti árakat, melyekből cseké-ly volt felhajtva s aránylag magas árak valószínűleg a jövőben sem fog hanyatlani a csekély készlet miatt. Jármos ökrökben a for-galom csekély, a fejstehenüzlet valamivel lany-hább volt.

Borjavásár. 1904. évi szeptember hó 1. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár rész-venytársaságától.) Felhajtás. Belföldi élő borjú 612 drb, leölt borjú — db. bécsi borjú — darab, növendékmarcha 44 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Ár-jegyzések: Belföldi élő borjú I. rendű 72—80 f.-ig, kivételesen — 82 fillér, II. rendű élő borjúkért 50—70 f.-ig 1 kilonként, leölt borjú I. r. — f.-ig, II. r. — f.-tól — f.-ig, kivét. — f. kilonként, levonás nélkül. Rugott borjúkért 30—52 f.-ig. Növendékmarcha 40—54 f.-tól — f.-ig. I. r. — f.-ig, középminőségű — f.-ig, alárndelt — f.-ig I. k.-ként. Bá-rány élő — K., leölt bárány — koronra, kivételesen — K.-ig páronként. A felhajtás jobhára silány áruból állott, mely lanyha irányzat mellett még 4—6 fillérrel kg.-ként alacsonyabb árakon is nehezen volt eladható, jó minőségek árakait megtartották.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A szé-kesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intéző-sége.) Szeptember 1. Felhajtás összege 829 db sertés, — darab süldő. Előző napi eladatan maradvány 328 darab sertés, — darab süldő, összesen 1152 darab sertés, — darab süldő. Eladott 750 darab sertés, — darab süldő. Eladatan maradvány 402 darab sertés, — da-rab süldő. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzetettek: Zsirtsért: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 90—96 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig — fillérig, II. rendű selejtezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 95.—104 fillérig, fiatal köz-ép 220—300 kilogrammig 95.—104 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 88—92 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussértés: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogrammig — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősulyban értendőek.

Bécsi szarómarhavásár. Augusztus 25-én. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai va-sárra felhozták: 3943 darab borjut, 2831 darab élő sertést, 1217 levagott sertést, — darab élő juhot, 683 darab levagott juhot, 61 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borjú 60—84 fill. első-rendű 85—96 fill., kiv. — fill., levagott borjú 86—120 fill., legelsőrendű — fill., leg-eleje 98—100 fill., élő juh 40—52 fillér, első-rendű — fill., legelsőrendű — fillér, kivételesen — fill., zsirtsértés — fill., fiatal sertés — fillér, kivételesen — fillér, levagott nehéz sertés 88—116 fillér, kivé-telesen — fillér, husra hizalt — fillér, zsirra hizalt sertés — fill., könnyű sertés 114—120 fillér, elsőrendű süldő — fillér, levagott juh 86—90 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bá-rány 10—25 K., kivételesen — koronra páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapecst, szeptember 1.

A mai tözsdén 20.000 métermázsa buza kelet a forgalomba, azonnal átveendő áru 5 fillérrel olcsóbb, később szállítandó áru vál-tozatlan árakon.

Rozsban nyugodt volt az irányzat. Zab változatlan maradt. Tengeri irányzata szilárd. Felmondott 19.000 métermázsa tengeri szeptember 6-án leendő átvételre.

Eladott: *Buza, Tiszavideki:* 300 mm. 80-5 k. 10 K.

kölcsön 90.30. Görög kölcsön —. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdamba 206.56. Váltó Brüsszeli % 2/32. De Beers 471.—. Chartered 44.—. 5%-os bolgár kötelezvény 424.—. Magyar aranyjárdék 100.95. Déli vasút —. Váltó Londonra 252.50. Osztrák aranyjárdék 102.70. Török sorsjegye 125.55. Meridional vasút —. 4%-os olasz járdék 103.85. Ottoman-bank 569.—. 3%-os francia járdék 98.52. Osztrák földhitelintézet 1300. Déli vasút elsőbbségi kötvény 326.—. 4%-os 1896. román kölcsön —. Dohányrészvény 380.—. Váltó Bécsre 104.25. Váltó német piacokra 122.18. Rio 13.67. East Rand 208.—. Randfontein 77.50. Magyar jelzálogbank 547.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szept. 1. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírajárdék 100.60. 4%-os osztrák aranyjárdék 101.75. 4%-os magyar aranyjárdék 100.20. Osztrák hitelrészvény 204.60. Osztrák-magyar államvasút 137.—. Eszacknyugati vasút 195.—. Bustelhradi vasút —. Londoni váltó 204.42. Bécsi bankjegyek 135.80. Villamos részvény —. 3%-os magyar aranykölcsön 83.50. 4 2/3%-os ezüstjárdék 100.80. Osztrák koronajárdék 99.80. Magyar koronajárdék 97.70. Osztrák-magyar bank 116.10. Déli vasút részvény 18.60. Elbervölgyi vasút 107.—. Bécsi váltó 85.25. Párisi váltó 81.—. Unionbank részvény —. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, szept. 1. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjárdék 102.20. 1860. sorsjegye 153.70. Déli vasút 18.70. 4%-os Osztrák aranyjárdék 101.50. Osztrák hitelrészvény 204.50. Osztrák-magyar államvasút 137.50. Olasz járdék 104.20. 4%-os magyar aranyjárdék 100.30. Az irányzat szilárd.

A budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Szept. 1. A sertésüzlet irányzata: bágyadt.
A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 117—118 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 117—118 fillérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 117—118 fillérig. — II. Magyar második. Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párónként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 119—120 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 118—119 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 115—116 fillérig.

Sertésleltés szám: 1904. augusztus 30. napján volt készlet 37.463 darab. — 1904. augusztus 31. napján felhajtott 892 darab. 1904. augusztus 31. napján elszállított 361 darab. 1904. szeptember 1. napján maradt készletben 37.994 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 1. —

Kinevezések. A m. kir. honvédelmi miniszter Nánja Henrik miniszteri segédhivatali igazgatót miniszteri segédhivatali főigazgatóvá, König Károly segédhivatali igazgatót címmel és jelleggel felruházott miniszteri irodatisztet valóságos miniszteri segédhivatali igazgatóvá, Csontos Gyula és Kozák András miniszteri irodaségdtiszteket pedig miniszteri irodatisztékké, Bogye Traján és Narga Ferenc altiszti igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott m. kir. honvéd őrmestereket miniszteri irodaségdtisztekké nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Barabás Adél máramarosszigeti állami felsőbb leányiskolai internátusi igazgatót rendes tanítónői minőségben a flumei állami felsőbb leányiskolához áthelyezte és ideiglenesen az igazgatói teendőket végzésével is megbízta, Herberger Béla esküszölyői kath. főgimnáziumi rendes tanárt a brassói kath. főgimnáziumhoz rendes tanárrá, Kovalóczy Rezső ungvári kir. kath. főgimnáziumi rendes tanárt e minőségben a pozsonyi állami főreáliskolához, Nyusztay Antal hódmezővásárhelyi ev. ref. ideiglenes tanárt a budapesti ev. ref. főgimnáziumhoz rendes tanárrá, Dengi Ignác okleveles tanítót a sopronhársfalvai állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Csősz Gábor okleveles tanítót az alpesti állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Farkas Sándor okleveles tanítót a hanközi állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Pálffy Ákos okleveles tanítót a datki állami elemi népiskolához rendes tanítóné, ifj. Berecz Károly okleveles tanítót a vámosújfalui állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Bokor Károly okleveles tanítót a bethfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Szellő János okleveles tanítót a zichfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Hunyadi Anna okleveles tanítóné a korlátkői állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Molnár István és Ehler Mária okleveles tanítót, illetve tanítónőt a bodzásujlaki állami elemi népiskolához rendes tanítóné, illetve tanítóné, Rózsa István okleveles tanítót az 6-pécsai állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Deák Mária okleveles tanítóné a krasznai állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Kocsis Gyula okleveles tanítót a csehbányai állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Vázsonyi József, Turkinák Sándor és Hankisz Elnak okleveles tanítót, illetve tanítónőt a haburái állami elemi népiskolához rendes tanítóné, illetve tanítóné, Ledvák Margit okleveles tanítóné a radácsi állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Lőrincz András okleveles tanítót az etédi állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Kertész Gyula okleveles tanítót a dubrovai állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Herczeg József, Kopetzky Antal, Farkas Gyula, Szijártó Kálmán, Szabó Gyula, Bureg Teréz, Vlasics Irma, Herczeg Mariska okleveles tanítót, illetve tanítónéket a szigetvári állami elemi népiskolához rendes tanítóné, illetve tanítóné, Pasuth Anna radácsi állami elemi iskolai tanítóné a kereszti állami elemi iskolához áthelyezte és Kardos Dávid okleveles tanítót ugyan-ezen állami elemi népiskolához rendes tanítóné kinevezte. — A m. kir. pénzügyminiszter dr. Szővényi László pénzügyi fogalmazógyakornokot pénzügyi fogalmazóvá, Muntyán Izidor végzett bányahatósági segédnyasdi akadémiai hallgatót a X. fizetési osztály utolsó fokozatú bányaeszküdt, Gasselseder Jenő nagyszombati adóhivatali gyakornokot a tenkei adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adóhivatali, Szabó József aradi és Barcza Mihály hátszegi adóhivatali díjtalan gyakornokot az élelő, illetve a belényesi adóhivatalhoz díjas gyakornokká, a munkácsi m. kir. adóhivatalhoz Vörös Imre váci adóhivatali gyakornokot irodatiszté, Nitsch Lajos bányagyakornokot, az állami szolgálatban véglegesítő, tisztjelöltté nevezte ki. — A lugosi m. kir. pénzügyigazgatóság Szavojan Miklós pénzügyigazgatósági díjnyokot segédnyasdi kezelési gyakornokká, a sátorlajuhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság pedig Vágó Desz sátorlajuhelyi lakost a sátorlajuhelyi m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségben díjtalan gyakornokká kinevezte.

Pályázatok. A zsolnai állami főreáliskolánál iskolaszolgái állásra október 15-ig, — az ungvári állami alreáliskolánál október 15-ig, — az ipolyvári kir. törvényszéknél irodaségdtiszte állásra két hét alatt, — a brassói pénzügyigazgatóságnál számvizsgálói állásra 14 nap alatt a kérvények benyújtandók.

Vizállás.

	Aug. Szept. 31. 1. méter	Aug. Szept. 31. 30. méter
Im	Echling 1.48 1.38	Tisza M.-Seiget 0.20 0.02
Duna	Passau 2.27 2.09	Tekhehiza 0.26 0.29
.	Lin. 0.28 0.50	V.-Nemény 0.39 0.48
.	Becs 0.05 0.35	Tolaj 0.62 0.54
.	Pozsony 1.94 1.69	Tisza-Fürdő 0.90 0.90
.	Komárom 0.03 0.50	Szolnok 1.06 1.10
.	Budapest 2.02 2.02	Csongrád 2.84 1.57
.	Paks 1.10 1.46	Szeged 1.64 1.07
.	Mohács 1.43 1.88	T.-Becse 1.85 1.00
.	Gombos 2.43 2.50	Titel 0.85 0.00
.	Ujvidék 1.36 1.49	Óndava 0.13 0.15
.	Fancsova 0.03 0.50	Tepelyi 0.97 0.97
.	Orsova 0.05 0.82	Bedrog 0.00 0.00
Morva	Magyarfalva 0.10 0.10	Sajó Zsoloz 1.22 1.22
Vág	Zsolna 0.08 0.07	Hernád H.-Néméd 0.32 0.14
.	Troncsán 0.24 0.23	Beregyt. Margita 0.06 0.00
.	Szered 0.22 0.23	R.-Ujfala 0.23 0.33
Rába	Es-Gothárd 0.18 0.20	Causca 0.55 0.50
.	Sárvár 0.05 0.04	N.-Vár 0.18 0.15
.	Győr 2.18 2.17	Belényes 0.40 0.35
Dráva	Pettau 0.00 0.00	Tenke 0.08 0.16
.	Zákány 0.00 0.10	Guraboncz 0.15 0.11
.	Bács 0.77 1.60	Borsjenő 0.38 0.40
.	Eszék 2.07 1.75	Békes 0.06 0.04
Mur	M.-Szerdah. 0.60 0.55	Gyoma 0.92 0.76
Száva	Zágráb 0.34 0.38	Gy.-Fehérv. 0.16 0.20
.	Sziget 2.40 1.57	Branyicska 0.42 0.28
.	Mitrovics 2.39 2.34	Soborsin 0.00 0.00
Szamos	Becs 0.12 0.23	Arad 1.56 0.82
.	Szatmár 0.30 0.42	Makó 0.72 0.25
Kraszn.	N.-Majföny 0.00 0.24	K.-Kostély 0.50 0.18
Latorczab.	Munkács 0.14 0.12	Kiszé 0.78 0.63
Laborczab.	Ómona 0.02 0.02	Temesvár 0.14 0.38
Ung	Ungvár 0.16 0.16	Becskerek 0.60 0.04

Napirend.

Naplár. Péntek, szeptember 2. Római-katolikus: Jussztusz. — Protestáns: Jussztusz. — Görög-ország: (augusztus 20.) Sámuel. — Zsidó: Elul 22. — Nap kel: 5 óra 4 percek. — Nyugszik: 6 óra 22 percek. — Hold kel: 10 óra 5 percek este. — Nyugszik: 12 óra — percek délen.
A miniszterek nem fogadjak.
Kőgyes Kálmán művészeti szalon (Nagyemlék-utca 37.) nyitva díjtalanul egész nap.
Nemzeti Múzeum. Allatár nyitva van délelőtt 9 órától 1-ig. A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállítását megtekinthető d. e. 9 órától délután 1 óráig. Belépő díj 1 korona. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 órától délután 1 óráig. Belépő díj 1 korona. — Nővénytár (Szechenyi-utca 1. sz.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 korona díj mellett.
Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától 1 óráig.
Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig.
Közlekedési múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9—12-ig és 3—6-ig.

Iparművészeti múzeum zárva.
Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10 órától 12-ig.
Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.
Akadémiai könyvtár zárva.
Egyetemi könyvtár zárva.
Az aquincumi ásatások és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrélut. Helyi érdekű vasút a Pálffy-térről.
Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.
Allatár a Városligetben nyitva egész nap. Belépő díj 60 fillér.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség áru-és eszközök) a városi ipari iparszemkákban (vasár- és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-körút 23. szám).

KATAPHORESE

Uj gyógymód!
Főművelhetetlen gyógyhatás
IDEG-, NEMI-,
bőr-, vörhenesek, bujások (siphilis) betegségei, fertőzések utóhája és fertültyegyeségi állapotok, impotencia gyökere gyógyításra. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytan honorarium teljes gyógyulter után fizethető. Előrendelőt intézet mintaszerű gyógytermeivel.
Budapest, Teréz-körút 44., I. emelet.
Dr. Mitzger Tivadar
személyes vezetése alatt nyitva egész nap.
Levelekre díjtalanul válasz.

A 1909. számú „Zárószereket betűsoroknak stereotíp lemezekkel, illetőleg külön zárókeretekkel való összekötésére” című 1900. március 15-ől kelt magyar szabadalomra **vevők vagy engedélyesek kerestetnek**
Szíves ajánlatokat „W. V. 5371” jelleg al. Mosso Rudolf Bécs, I. Seilerstrasse 2. továbbít.

FÉRFI és NŐI

nemi betegségek, fertőzőség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobban ajánljuk
DR. KAJDACS
v. os. és kir. eszterósi és kórházi főorvos.
Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.
Budapest, IV., Kigó-ú. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Level útján is biztos gyógyulter.

Jótállás mellett

szállítunk val. francia, óvszereket, orvosságot, angol és amerikai, sterilizált, csomagolásban 1, 2, 3, 4, 6 és 8 forintért tucatnyi gummi vagy halványgummi. Női különlegességekre (Mensinga tanár szabadalmával) orvosi recept mellett szolgálnak darabonként 2.50 ft.
~ BIDE! ~ ~ BIDE! ~
Minden nőnek feltétlenül szükséges: 12 ft. Megbiztatásokról és árulmányokról feltétlen garanciát vállalunk. Önként a szakmában a legelső (alakult 1882-ben) és így összeköttetésünk a külföldi győzelmek a legelőkelőbb. Árjegyek árt börtönökben ingyen. **POLITZER MOR** és T. A. cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott orvosi kötőszerek **BUDAPESTEN, V/9 kerület, Deák Ferenc-utca 10. szám.**

Biztos gyógyulást keresőknek

lik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint hűgyész és hólyagbajok, húgyvesztések, vizelet zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujások bántalmak (syphilis) az öntörzések utóhájaiként fellépő idegbajok, **korai fertőző elgyengülés**, bármily börtönökben stb. bármely fertőzőség, mely bajok alapján, gyors és gyökere gyógyítására, szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymodjainál fogva legjobban ajánljuk
Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. főorvos országos hírv és legelső 30 éve fennálló rendelő-intézetét
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz.,
Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hűgyész és hólyagbajok vizsgálatára villamos hűgyészülköt segédével. Védők levelek kimerítő választ és szakértő tanácsot nyerne, gyógyszeréről gondoskodva lesz. Titoktartás biztosított.
Nőknek külön váróterem.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1904. szeptember hó 2-án.

NEMZETI SZINHÁZ

Sötétség.

Színmű 4 felvonásban.

Személyek:

Váry Kálmán Szecey
Klementin Helvey
Emma Márkus
Andor Dező
Rudas József Gabányi
Vera Ligeti
Erőss László Gyenes
Isztvády Gédon Gál
Bresztlin, neje Jászai
Lajos Császár

Kezdet 7 1/2 órákor.

VIGSZINHÁZ

Csók pirulák.

Bohát 3 felvonásban.

Személyek:

Frontignan Góth
Odette Csiky
Angélie Kertész
Bicóné Nikó
Javirrette Vendrei
Brackson Szerény
Lartigoul Balassa
Maximo Tapolcai
François Bárdi

Kezdet 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

Először:

Tetemrehívás.

Eredeti színmű 4 felvonásban.

Kezdet 7 1/2 órákor.

KIRÁLY SZINHÁZ

A fecskék.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

V. Fülöp király Thury E.
Rogor Vécsei
Amelia Bánó Irén
Loulson Csátay
Ratin, iskolaszolga Ferenyó K.

Kezdet 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ

A drótostót.

Nagy operette előjátékkal 2 felvonásban.

Személyek:

Günther Fenyéri
Mici Kornai
Jankó Babos
Párfkörn Tollagi
Zsuzsika Szentgyörgyi
Miles Ráthonyi A.

Kezdet 7 1/2 órákor.

VÁROSL. NYÁRI SZINHÁZ.

Pesti nök.

Operette 3 felvonásban.

Kezdet 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

A gyorskocsitól a gyorsvonatig.

Kezdet 7 1/2 órákor.

CIRCUS BEKETOW

Péntek este

1/8 órákor

Ujjonnan megváltoztatott nagyszerű műsor,

„LE CERCLE DE LA MORT“
motorkerékpármotor halálkörön a levegőben, végrehajtva a
WATSON-csoport, 1 bulgy, 3 fért. La Espagnola, ket-
tős lovaglás 2 nyeregelen lovon, előadja Boketow Wardia
klasszony és Fontana Caesar ur.
Ezenkívül a legújabb szenzációs műsorszámok.

Kézimunka-iskola

A varrás, hímzés és géphímzés minden mére kiterjedő oktatást adok. Műhímezre megrendelést vállaltok.
STANIEK OLGA okl. kézimunka-tanítónő Budapest, Baross-utca 50. sz., I. emelet 6.

A 17696. számú „Eljárás úrbis, teljesen zárt föntartályok előállítására“ című, 1899. augusztus 21-ri és a 17413. számú „Szűz és csapzár szerkezet fémhordók számára“ című, 1899. augusztus 21-ri kelt magyar szabadalmakra

vevők vagy engedményesek kerestetnek

Szíves ajánlatokat „W. C. 5328“ jellegű al. Mosse Rudolf, Bécs, I. Seilerstätte 2. továbbít.

Már megnyitott Agulár Dávid új üzlete

Budapest, IV. Múzeum-körút 27.
Es nem több Erzsébet-körút 6. Kérem az új címre ügyelni.
Teljes 14 napon át kész árulmat az előállítás árán adom csak aszt, hogy a nagyérdemű vevőkönység meggyőződjék árulmosságáról és tartósságáról.

Egész látk, fűzős 4.50 Box sima cipő 4.50
Férfi:
Borjabór sima vagy betétes 3. —
Elegáns víx vagy borjú fűzős 3.20
Amerikai box, fűzős vagy cugos 4. —
Valdó sevrő, fűzős vagy cugos 4.20
Box szalonlakk vagy sevrő, gombos 4.50
Egész látk, fűzős 4.50, bőrszárral 4. —
Tiszti cipő, sevrő vagy látk 4.50
Kátóna bakanes, borjabór 3.50, box 4.50
Női:
Zergebőr, cugos vagy fűzős 3. —
Box, sevrő vagy látk fűzős 3.60
Sevrő, látk vagy box gombos 3.50
Sevrő, látk vagy box cugos 3.50
Regatta sevrő 2.60, zergebőr 2.40
Lakk vagy bőr spanglis 2.50, kivágott 1.60
Nagy képes árjegyzék több azda fényképezett ábrával ingyen és bérmentve. — Nem tetőz árú kiserdelek vagy a pontot visszaadom. Agt-kezőes minden pár cipőhöz ingyen.

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

Kurto „Kákóci“ Ferenc óra megbízható járás, elegáns email számlappal ellátott duplafedeli órákat remontr, nagyon szíves kivételre és kifizető szerkezettel. Korona 14. 10 évi jótállással.

FELHÍVÁS!

Aki szép kivitelű és minőségű ólcsó órát és ékszereket 10 évi jótállással óhajt a legmegbízhatóbb forrásból beszerezni, az forduljon

SCHÖNWALD INRE

magyar órásmester és ékszerészgyárosokhoz

PÉCSETT IO.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetk bármiknek is.

Technikum Mittweida (Szász-Liralság).

Igazgató: A. Holzt tanár.
Magasabb technikai tanintézet az elektro- és gépészeti technika részére. Gardagion felszerelt elektrotechnikai és gépműlaboratóriuma.
Gyári tanuló-műhelyek. 3810 hallgató a 38-ik iskolában.
— Programja stb. díjlanal a titkárságnál. —

A divatos műhímzéshez

HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker. Károly-körút 9. sz.
Wheelér és Wilson Mfg. & Co. New-York ea. és kir. udvart szallitok magyarországi vezérképviselője.
Nagy árjegyzék kívánatala ingyen és bérmentve.

FŐVÁROSI ORFEUM

IV., Nagymező-utca 17.

azújszeptemberiműsor

20 szám.

Kezdet 8 órákor.

A helyiség 16° E. hőmérsékletre van szellőztetve. A tájkörben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

ŐS-BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.

Ma, péntek, szeptember 2-án:

Nagy ünnepély:

Török világ Ős-Budavarában.
Török emléksouvenir, a törökök és kurucok nagy díszfelvonulása, Budavár ostroma, hárem, török kávéház, török karaván tevéken, török zenekar, stb. stb.

Moulin rouge: danse de ventre.

Moroccanisme La et Do
Krool nő-baritonisták a legkittin, francia utcai énekesek.
Adrian VIII Redfort
okvilhíreassitit csoda. a lasta szonglör.
La belle Theresita Foltit Paul
dróktől művésznő. a kis Paganini
és a többi remek attrakció.

FOLIES COMIQUE:

Hatschek dr kutyája és a két kakas.

A bosnyák ezred zenekarának monstre-hangversenye

Nagy park-tűzijáték!

Rendező: FRIDMANN A. igazgató.

Belépő-díj 1 korona. Kedveményes jegyek 50 fillér ráfizetéssel érvényesek.

Az előadás az időre való tekintet nélkül megtartatik.

LOVAS-féle

zene-konzervatórium

Budapest, VI., Gyár-u. 5. I. em.

(Andrássy-ut. mellett.)

Az intézetben huszonöt művész-tanár működik.

Prospektus kívánatala ingyen és bérmentve.

Beiratkozás naponta reggel 8 órától este 8 óráig.

Állandó női felügyelet!

Schicht-szappan

legjobb, legkiadósabb és ennélfogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“-nével és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijfrente)

BUDAPEST, VIII., Kerepesi-út I.

(A nemzeti színház berházában.)

Igazgató: TOLNAY LAJOS.

Vezető: STIGITZ IMRE.

1903. év végeig

273 millió korona

biztosítás kötöttet.

A társaság mindennemű biztosítást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, a m. életbiztosítást, társaság és halálesetű szűz, valamint betegséggel nyugdíjbiztosítást, azonnali kezdődő és elhalasztott életjuttatásokat, kifizetési biztosítást gyermekre részére stb. bővebb felvilágosítással szolgat a magyarországi vezérképviselő.

Budapestben, valamint a vidéki képviselőik.

Referenciálat a Magyar Államias Hitelbank ad.

Hivonat a díjtáblázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő

Vagy idősebb elhalálozás alkalmával azonnali fizetendő

Díjtétel 100 korona után

Kor. Kor. Kor. Kor. Kor. Kor. Kor. Kor.

25 1.80 24 2.30 13 3.10 52 4.00 25 4.11 34 4.20 43 4.56

26 1.84 25 2.38 14 3.30 53 4.88 26 4.12 35 4.24 44 4.62

27 1.88 26 2.40 15 3.44 54 5.12 27 4.13 36 4.27 45 4.67

28 1.93 27 2.54 16 3.59 55 5.37 28 4.14 37 4.30 46 4.76

29 1.98 28 2.63 17 3.79 56 5.64 29 4.15 38 4.33 47 4.85

30 2.03 29 2.72 18 3.91 57 5.93 30 4.16 39 4.36 48 4.93

31 2.09 30 2.82 19 4.08 58 6.24 31 4.18 40 4.39 49 5.02

32 2.16 31 2.94 20 4.29 59 6.57 32 4.20 41 4.45 50 5.10

33 2.23 32 3.04 21 4.45 60 6.97 33 4.21 42 4.51

Az ajánlatok között a választás szabadon, a megajánlott összegre való tekintet nélkül történik.

A szerződési feltételek alulirt táblázatban I. osztályúakra a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kívánatala postán megküldetnek; feltételezük tehát ajánlattevőknek, hogy azokat ismerik és egész terjedelműben kötelezőnek elfogadják. A táblázatban szabvány Szachn. Az ajánlatok feletti határidő határolat az ajánlatok felbontásig számított 14 nap alatt várható, míg a letett évekelt attól számított 8 napon belül fog kitárlatni.

Budapest, 1904. évi augusztus hó 14-én.

A magyar királyi Államvasutak aradi ületvezetősége.

(Ülányvonalas nem díjaztatok.)

„SZARVAS“ vagy „KULCS“ = JEGYGYEL

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal:
XXX. Hozzájárulást 25. sz.

Kiadóhivatali telefon-szám: 54-39

500 korona

12. Dr. Egger Leó és Egger

Ittő	6	K-tól fel
er	8	" "
akabát	10	" "
met	4	" "
no Józsefkab.	6	" "
rág	4	" "
	1	

HERBERGER JAKAB - ná
Kristóf-tér 2. sz.

1, 2, 3, 4, 5 frt. Miután
12 frt. Bérment
szállít után
Berkovits C.
Budapest, VII., Sip-uto

Magyar királyi államvasutak
135.773/904. száma.
NYAZATI HIRDETÉSENY
magyar királyi állam

lak igazgatósága a jövő évi január hó 1-től 1997. december hó 31-éig azaz az elm évben a következők szűk

tének szállítását biztosít
szándékoznak, ezennel
ános pályázatot hirdet
zetesen:
szárító-kence (siccativ),
ár-fénymáz, előkészítési
máz, kecsi-fénymáz, mo-
r-fénymáz és tolgyma-
mázra.
kilrás tárgyat képez
tő-kence és fénymáz
előtűntető jogyzék, mel-
kersmind ajánlati min-
szolgai, valamint a szál-
okra vonatkozó részlete
szeket valamennyi haza-
szakdolmi és iparkama-

megtekinthető és a magyar királyi államigazgatósága által tartózkodási (A III. osztály) (Budapest, 1933. sz. II. eme

szabályszerűen kiállított
koronás magyar kir. ok
bálysággal ellátott aján
lepecsételve legkésőbb
évi október hó 13-ik

12 óráig a magyar királyi
vasutak. Anyag és le-
adásai szakosztályában
küldendők, illetőleg posta ut-
án küldendők s a bori-
zen külföldi látandók el-
küldendők. Borsosmészáros, 1911.

átmeneti pénzüket az ajánlott
mázasok egy évi értékének
készenben vagy áll
lehetékre alkalmas ér

sőbb benyújtott ajánla
valamint elképzelései me

nem pontosan és a rész-
es módzatok betartása
tallitainak ki, végü-
ok, melyek után bánat
nem tétetett le, figye-
e ne vétetnek.

Az igazgatóság
nyomás nem díjazatik.

Hirdetmény.

...Törökország között.
(...árusztályozás módosítása.)
...utnevezett forgalomban 1898
...ájus hó 1-étől érvényes
...bas 1. részében folyó év
...er hó 1-étől való érvény
...s. hivatalos módosításban

A 112. oldalon a H-7a tétel szövege „unverpackt” frissen készítetté ki.
A 139. oldalon az R-7 tétel

nyomás nem díjaztat(k)

Nyomatott a Budapesti Napló körforgógépén Budapest, Pöck Szilárd-nál a.